

Suhdannebarometri

Tammikuu 2018

EK:N SUHDANNEBAROMETRI ON
SUOMEN KATTAVIN SÄÄNNÖLLINEN
YRITYKSILLE TEHTÄVÄ SUHDANNETIEDUS-
TELU.

Suhdannebarometri

Tammikuu 2018

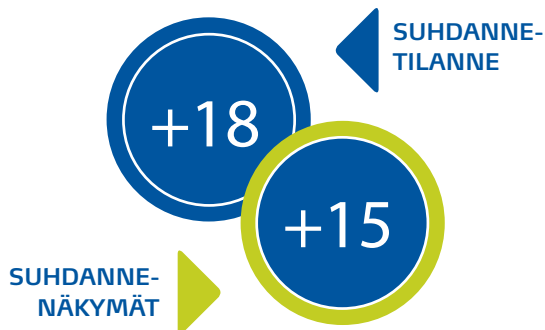
Sisällysluettelo 1 • 2018

Suhdanteet tammikuussa 2018	4
Suhdanteet maailmalla	5
Teollisuus	6
Rakentaminen	7
Palvelut	8
Pääalukuja	10
Elintarviketeollisuus	12
Teva-teollisuus	13
Puuteollisuus	14
Paperiteollisuus	15
Painaminen	16
Kemianteollisuus	17
Rakennustuoteteollisuus	18
Teknologiaeteollisuus	19
Kauppa	20
Matkailu- ja ravintolapalvelut	21
Liikenne	22
Rahoitus ja vakuutus	23
Tieto- ja viestintäpalvelut	24
Kiinteistöpalvelut	25
Muut palvelut	26
Pitkiä aikasarjoja	27
Taustatietoa taloudesta	28
Suhdannetiedustelumenetelmä	30

Suhdanteet tammikuussa 2018

- **Suhdanteet pysyneet hyvinä vuoden 2017 lopulla – tämänhetkinen tilanne keskimääräistä vahvempi kaikilla päätoimialoilla**
- **Suhdannenousun odotetaan jatkuvan seuraavan puolen vuoden ajan**
- **Tuotannon ja myynnin kasvu jatkuisi melko ripeänä ja erityisesti teollisuudessa ja palveluissa lisättäisiin myös henkilöstöä**
- **Maailmantalouden odotetaan kasvavan lähes neljän prosentin vauhtia**

EK:n tammikuussa tekemän Suhdannebarometrin mukaan suomalaisyritysten suhdanteet ovat pysyneet suotuisina vuoden 2017 lopulla ja vuodenvaihteessa. Tämänhetkisen tilanteen kuvataan olevan kaikilla päätoimialoilla tavanomaista vahvempi.

Samoin odotukset seuraavalle puolelle vuodelle ovat säilyneet valtaosin hyvinä. Suhdanteiden ennustetaan jatkavan noususuunnassa vuoden 2018 alkupuoliskolla.

Vuoden 2018 alkupuoliskolle vahvistuvia suhdanteita

Teollisuuden yleisiä suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku pysyi lähes ennallaan. Tammikuun tiedustelun saldoluku oli +17 (lokakuussa +18). Rakentamisen suhdannenäkymät olivat nyt tasolla +4 (lokakuussa -2) ja palvelualojen odotukset lukemassa +15 (lokakuussa +20).

Tuotannon ja myynnin kasvu on tiedustelun mukaan jatkunut yleisesti, vaikka edellisen tiedustelun vahvoin odotuksiin ei aivan ylletty. Teollisuudessa tilauskanta on normaalia parempi, rakentamisessa lähellä tavanomaista. Henkilöstön kehitys koheni viime vuoden lopulla, ja työvoimaa lisättiin teollisuudessa sekä palveluissa.

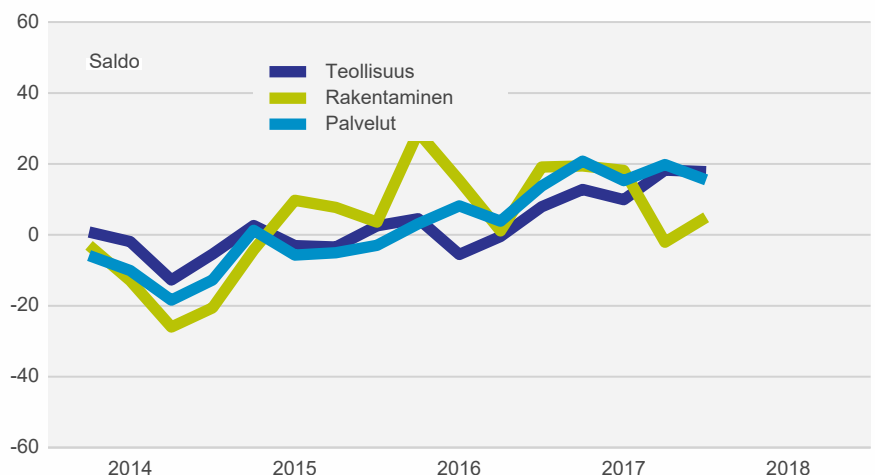
Rekrytointivaikeudet ovat jatkuneet yleisinä, ja erityisesti rakentamisessa tilanne on vaikea – työvoiman saatavuus on suurin kasvun este.

Tuotannon ja myynnin odotetaan jatkavan melko vahvaa kasvua koko vuoden 2018 alkupuoliskon. Kasvu nopeutuisi kaikilla kolmella päätoimialalla jonkin verran viime vuoden loppuun verrattuna. Myös henkilöstöodotukset ovat hyvät erityisesti teollisuudessa ja palvelualoilla.

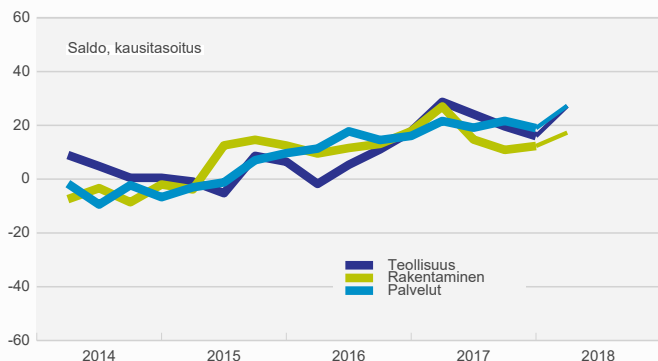
Kannattavuuden arvioidaan vahvistuvan jonkin verran kaikilla päätoimialoilla.

Koko elinkeinoelämän suhdannetilanne on jo selvästi yli normaalin – samoin näkymät myönteiset

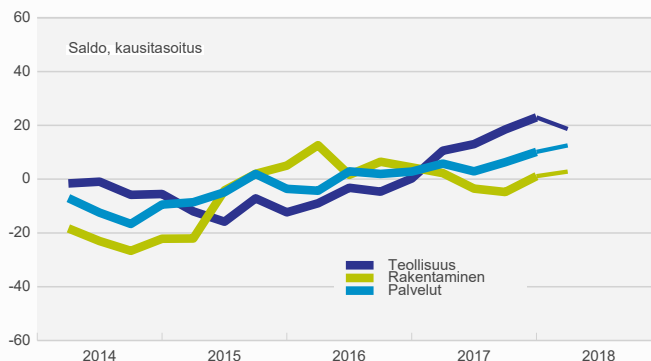
Suhdannenäkymät

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

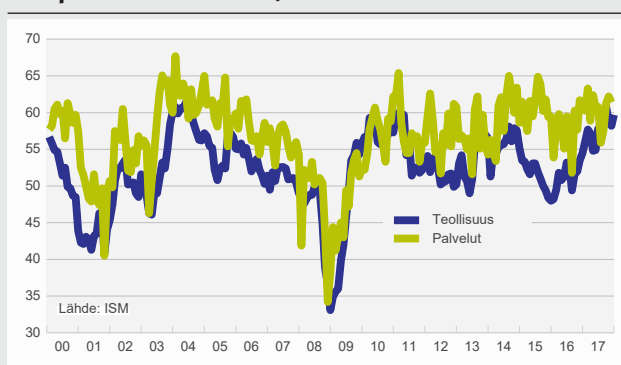
Suhdanteet maailmalla

Kasvu nopeutumassa

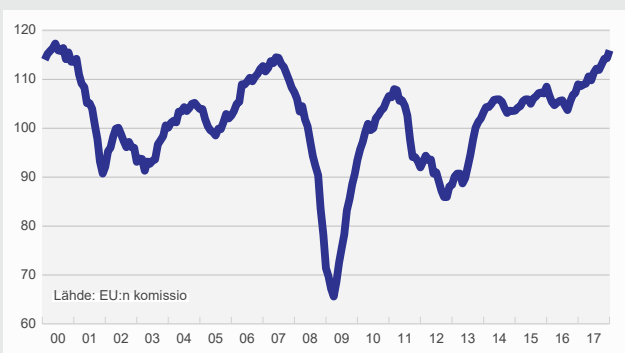
Maailmantalouden kasvun ennustetaan kiihtyvän kuluvana vuonna lähelle neljää prosenttia. Ennakoivat indikaattorit keskeisillä markkinoilla ovat samoin korkealla. Aasian kasvun arvioidaan olevan yhä ripeää, ja Euroopan tilanne on kokonaisuutena varsin vahva viime vuosiin verrattuna.

USA:ssa poliittinen epävarmuus jatkuu, mutta hyväksytyn verouudistuksen odotetaan kiihdyttävän kasvua ja samalla julkista velkaantumista lähivuosina. Euron kurssi on vahvistunut korkeimmilleen sitten vuoden 2014.

Ostopäälliköiden indeksi, USA

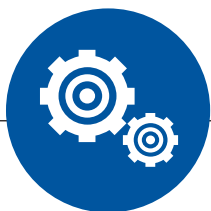

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

Euron dollarikurssi

Teollisuus

- Suhdanteissa ei suuria muutoksia, tilanne yhä keskimääräistä parempi (saldoluku +24)
- Uusien tilausten ja tuotannon määrän ennustetaan kasvavan yleisesti vuoden 2018 alkupuoliskolla
- Henkilöstömäärän kasvu nopeutunut ja myös ennusteet myönteiset
- Kapasiteetin käyttöaste melko korkea ja rekrytointivaikeudet jatkuvat
- Yleiset suhdanneodotukset pysyneet suotuisina (saldoluku +17): suhdanteet vahvistuvat alkuvuonna

EK:n tammikuussa tekemän tiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteissa ei tapahtunut viime vuoden lopulla ja vuodenvaihteessa olennaisia muutoksia. Tilanne säilyi keskimääräistä vahvempaa (saldoluku +24).

Positiiviset suhdanneodotukset alkuvuodelle 2018

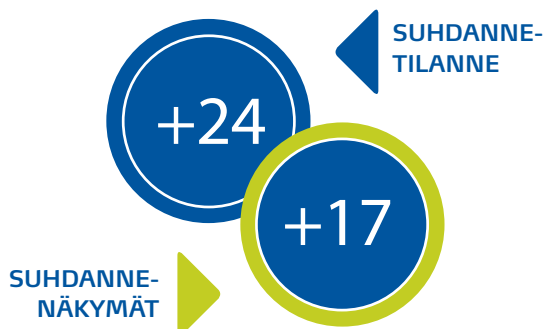
Näkymät lähitulevaisuuteen ovat edelleen yleisesti hyvät. Suhdanteiden arvioidaan kohenevan jonkin verran vuoden 2018 alkupuoliskolla.

Teollisuuden yleiset suhdannenäkymät olivat tammikuussa tehdyssä tiedustelussa saldoluovussa +17 (lokakuussa +18). Tammikuussa 21 prosenttia yrityksistä ennusti suhdanteiden vahvistuvan ja vain neljä prosenttia niiden heikkenevän seuraavan puolen vuoden aikana. Kolme neljäsosaa eli 75 % vastaajayrityksistä arvioi suhdanteidensa pysyvän ennallaan.

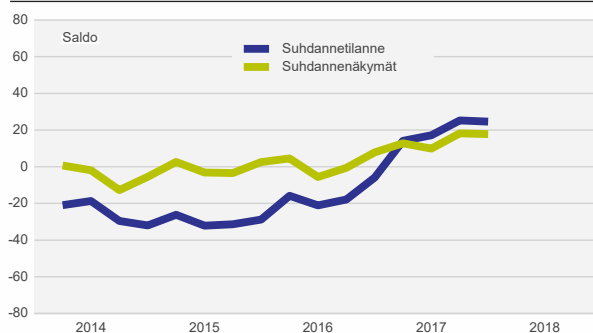
Tuotanto ja tilaukset jatkavat kasvua

Tiedustelun mukaan teollisuusyritysten saamat uudet tilaukset kasvoivat edelleen loka-joulukuussa. Kasvuvauhti hidastui vähän edellisen neljänneksestä. Tilausten kasvun arvioidaan uudelleen kiihtyvän loppupalven aikana.

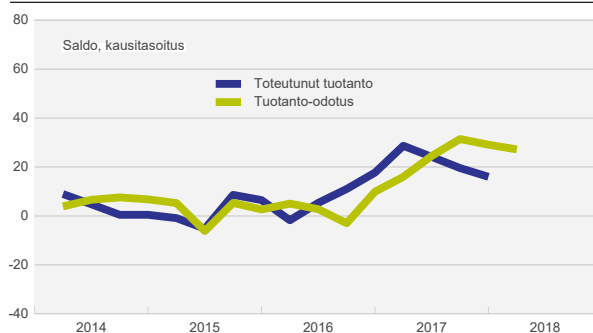
Tilaukskannan taso on tammikuun tiedustelun mukaan pysynyt jonkin verran keskimääräistä suurempana. Varastot supistuivat loivasti vähän alle tavanomaiselle tasolle.

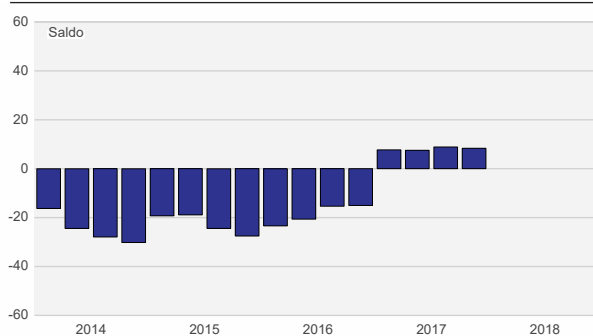
Suhdanteet

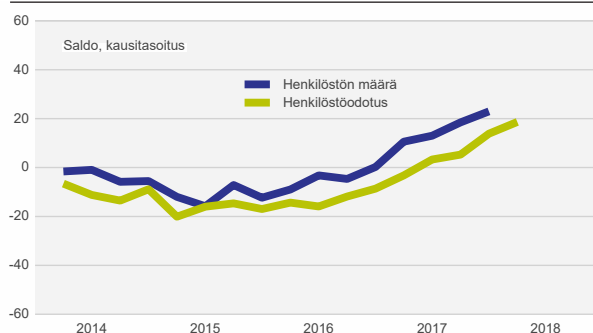
Tuotanto ja tuotanto-odotus

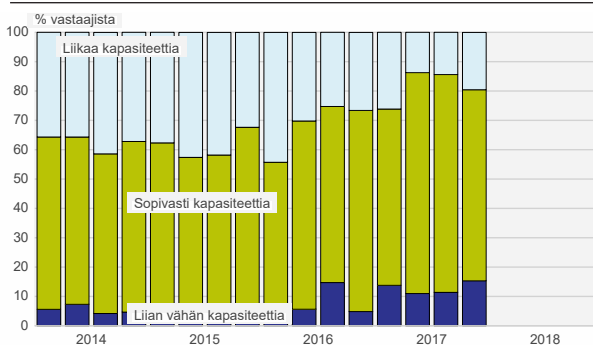
Tilaukskanta

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

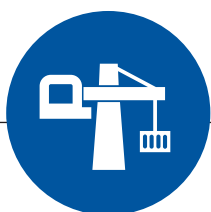
Tuotantokapasiteetti

Teollisuusyritysten tuotanto kasvoi viime vuoden lopulla yleisesti, mutta kasvuvauhti jäi hieman edellisen barometrin myönteisistä odotuksista. Tuotantoarvot seuraavalle puolelle vuodelle ovat yleisesti hyvät, ja kasvusta ennustetaan nopeaa ja varsin laaja-alaista. Myyntihinnat kohosivat viime vuoden lopulla hieman, ja kannattavuus oli jonkin verran edellisvuotta korkeammalla tasolla.

Teollisuusyritysten henkilöstömäärän kasvu nopeutui lisää loppusyksyllä. Lähikuukausina henkilöstö jatkaisi kasvua.

Kapasiteetin käyttöaste on yleisesti melko korkea. Nyt 80 prosentilla vastaajista oli kapasiteetti täydessä käytössä. Heikosta kysynnästä kärsi 28 prosenttia yrityksistä ja rekrytointivaikeuksista 15 prosenttia vastaajista.

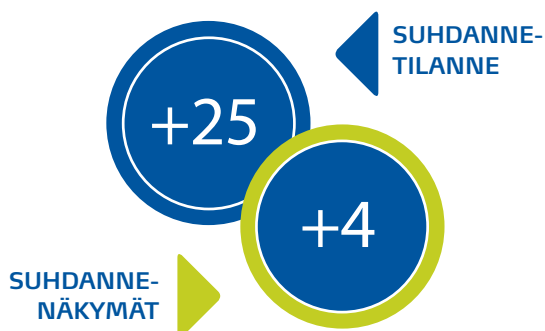
Rakentaminen

- **Suhdannelitilanteen kuvataan pysyneet viime vuoden lopulla ja vuodenvaihteessa keskimääräistä parempana**
- **Tuotannon arvioidaan kasvavan kohtalaisesti seuraavan puolen vuoden jaksolla**
- **Yleiset suhdannenäkymät vakaat (saldoluku +4), myönteinen suhdannevaihe jatkuu**
- **Rekrytointivaikeudet ovat yleistyneet huomattavasti edellisvuoteen nähden – ne ovat selvästi suurin kasvun este**

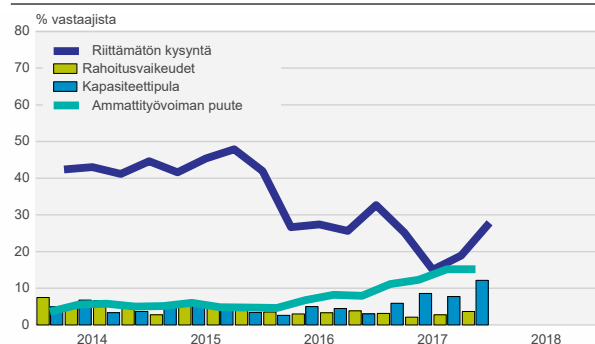
Rakennusyritykset kuvaavat uusimmassa, tammikuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannelitilanteensa pysyneen keskimääräistä vahvempaa. Tämänhetkistä suhdannelitilannetta mittava saldoluku oli +25.

Suhdannelitilanne pysynyt keskimääräistä parempana

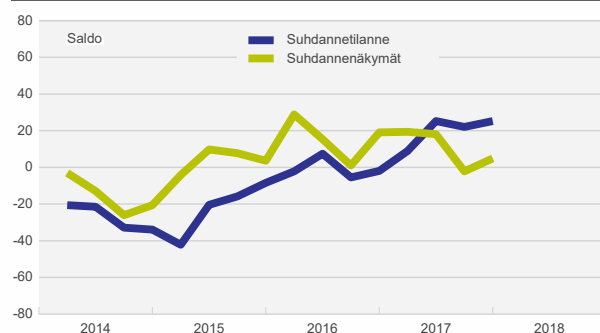
Uusien tilausten määrä kasvoi kausitasoitettujen lukujen mukaan vähän. Tilauskanta laski kuitenkin hieman alle keskimääräisen.

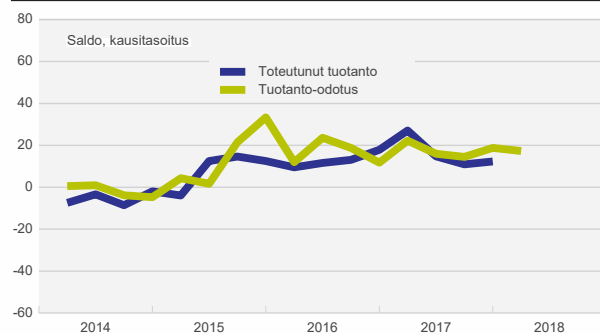
Tuotannon kasvun esteet

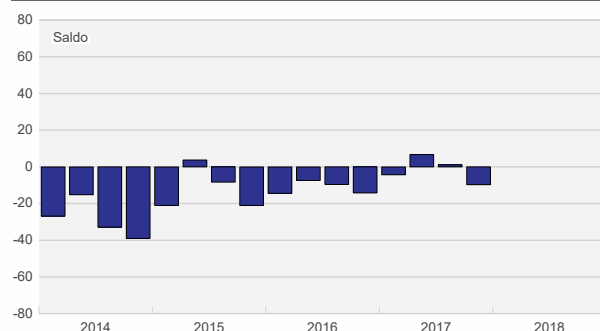
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Tilauskanta

Tiedustelun vastaajayritysten tuotanto kasvoi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä hieman. Henkilöstön määrä ei juuri muuttunut. Myyntimien huoneistojen määrä pysyi jonkin verran tavanomaista matalampana. Myyntihinnat eivät juuri muuttuneet, ja myös kannattavuus oli likimain ennallaan edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan nähden.

Odotukset vuoden 2018 alkupuoliskolle vakaat

Rakentamisen suhdanneodotukset ovat säilyneet vakaina. Hyvän suhdannevaiheen ennustetaan jatkuvan vuoden 2018 alkupuoliskolla. Suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuussa tehdyssä tiedustelussa +4 (lokakuussa -2).

Suhdannenousua seuraavalle puolen vuoden jaksolle ennusti nyt 18 prosenttia vastaajista, ja heikkenevää kehitystä odotti 14 prosenttia yrityksistä. Kahdella kolmasosalla eli 68 prosentilla tilanne jatkuisi ennallaan.

Tuotanto kasvaa kohtalaisesti

Uusien tilausten määrän arvioidaan kasvavan jonkin verran seuraavan kolmen kuukauden aikana. Tuotanto kasvaisi lähikuukausina tasaisesti, ja myös toiselle vuosineljännekselle on kohtalaisia kasvuodotuksia. Kausitasoitetuilla luvuilla mitattu henkilöstömäärä pysyisi likimain ennallaan.

Myyntihintojen ennustetaan kohoavan vähän. Kannattavuus olisi alkuvuonna jonkin verran edellisvuotta vahvempi.

Rekrytointivaikeudet huomattavan yleisiä

Kapasiteetin käyttöaste on korkea. Tammikuussa 85 prosenttia yrityksistä arvioi kapasiteettinsa olevan kokonaan hyödynnettyinä (vuosi sitten 81 %).

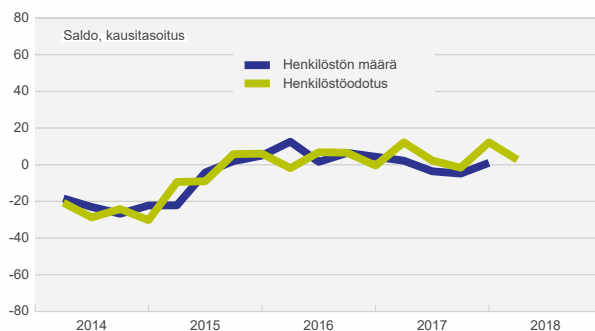
Kysyntä koettiin heikoksi 20 prosentissa yrityksissä (vuosi sitten 32 %). Rekrytointivaikeudet ovat pahentuneet merkittävästi. Ammattityövoimapulaa oli nyt 41 prosentilla yrityksistä, kun luku oli vuosi sitten vain 19 prosenttia.

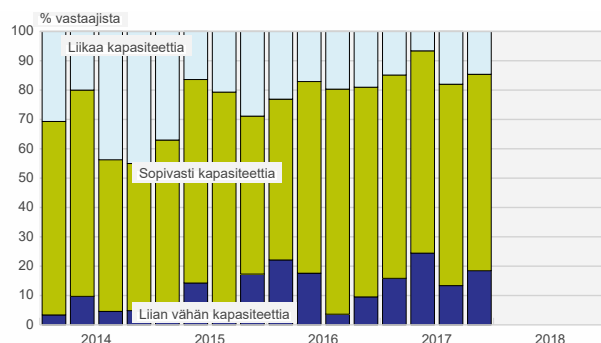
Palvelut

- **Suhdannetilanne vahvistunut jonkin verran keskimääräistä paremmaksi**
- **Myyntin kasvun odotetaan olevan melko vahvaa seuraavan puolen vuoden ajan**
- **Yleiset suhdannenäkymät jatkuneet valoisina (saldoluku +15), suhdannenousu jatkuu vuoden 2018 alkupuoliskolla**
- **Myös henkilöstön määrä kasvaisi jonkin verran**

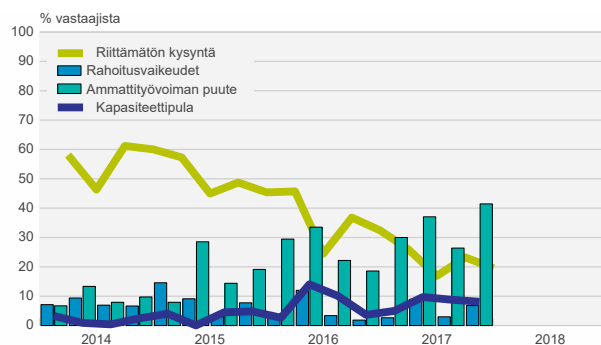
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

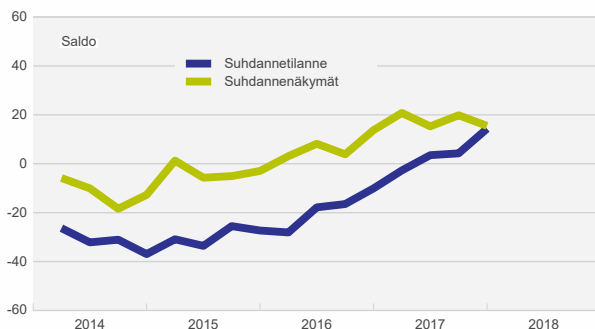
Tuotantokapasiteetti

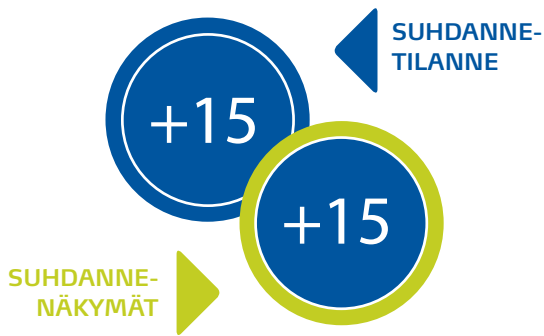

Tuotannon kasvun esteet

Suhdanteet

Suomalaiset palveluyritykset kuvaavat suhdanteidensa elpymisen jatkuneen viime vuoden lopulla ja vuodenvaihteessa. Tämänhetkistä tilannetta luonnehditaan jonkin verran keskimääräistä paremmaksi (saldoluku +15).

Odotukset pysyneet positiivisina

Näkymät lähitulevaisuuteen ovat edelleen kokonaisuutena positiiviset. Suhdanteiden arvioidaan jatkavan nousua vuoden 2018 alkupuolella. Yleisiä suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli tammikuussa tehdyssä tiedustelussa lukemassa +15 (lokakuussa +20).

Suhdanteiden vahvistumista seuraavalla puolen vuoden jaksolla ennusti 21 prosenttia vastaajista, ja vain kuusi prosenttia arvioi tilanteen heikkenevän samalla ajanjaksolla. Suhdanneodotukset olivat vakaat 73 %:lla vastaajayrityksistä.

Palveluyritysten myynnin määrä on kasvanut kohtalaisen ripeästi, vaikka edellisen tiedustelun vahvoin ennusteisiin ei aivan ylletty. Myynnin melko vahvan kasvun ennustetaan jatkuvan sekä vuoden 2018 ensimmäisellä että toisella vuosineljänneksellä.

Henkilöstön määrä kasvaa melko yleisesti

Tiedusteluun osallistuneet palvelualojen yritykset kuvaavat henkilöstönsä kasvun nopeutuneen vähän loppusyksyllä. Seuraavalla kolmen kuukauden jaksolla odotetaan samankaltaista kasvua.

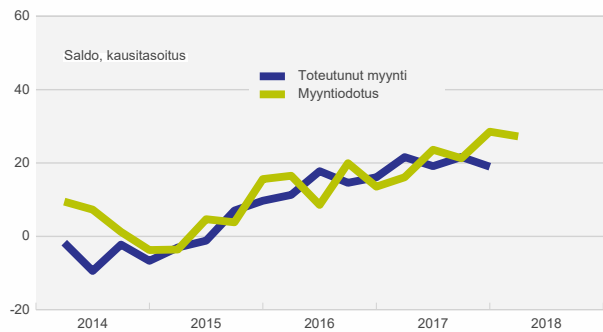
Kannattavuuden arvioidaan keskimäärin paranevan, mutta yrityskohtainen hajonta on melko suurta.

Rekrytointivaikeudet edelleen merkittäviä

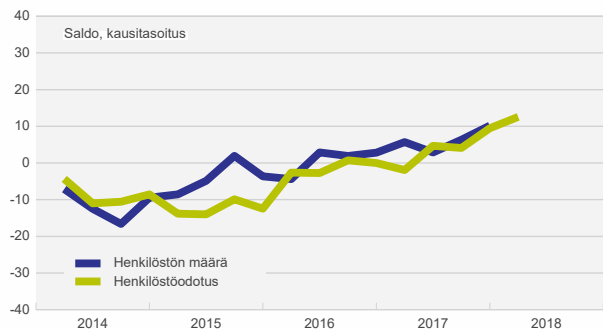
Kysyntää luonnehditaan yleisesti melko hyväksi. Tammikuussa 24 % vastaajista koki heikon kysynnän rajoittavan toimintaa (lokakuussa 25 %).

Rekrytointivaikeuksia oli nyt 23 prosentilla vastaajista (lokakuussa 26 %), joten ne ovat edelleen merkittävä toiminnan kasvun esteeksi. Rahoitusvaikeuksia oli vain neljällä prosentilla vastaajista.

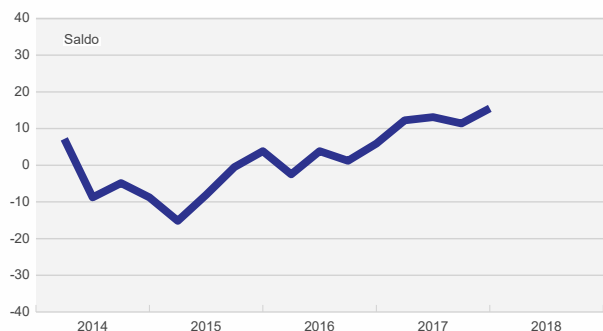
Myynti ja myyntiodotus

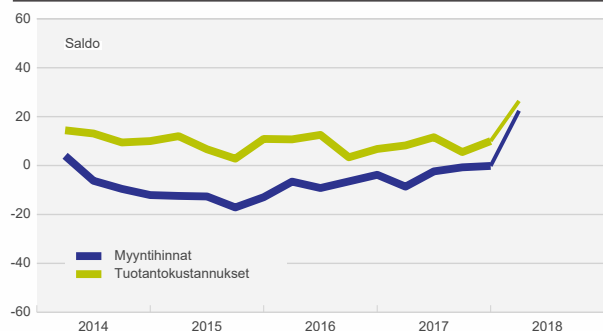
Henkilöstö ja henkilöstöodotus

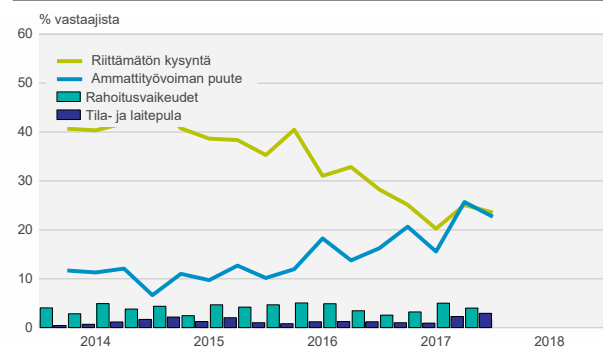
Kannattavuus

Hinnat ja kustannukset

Myynnin kasvun esteet

Päätuloksia

Teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	2	3	4	4	12	4	15	34	30	13	14
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	10	-1	-3	3	17	-10	6	14	38	23	26	26
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	62	58	58	68	56	70	75	73	74	86	86	80
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-19	-18	-24	-28	-23	-21	-16	-16	7	7	9	8
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-21	-21	-29	-32	-28	-28	-21	-18	-1	2	5	2
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	8	9	0	6	0	5	1	-2	6	-2	2	-4
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-2	-14	-21	-6	10	-12	-9	13	27	10	15
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	-19	-26	-12	-3	-18	-19	-1	15	-2	3	22
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	-17	-24	0	-2	0	-4	18	44	4	23	21
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	13	16	5	12	3	0	4	18	37	21	23	27
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	52	55	57	51	35	48	37	44	40	34	40	53
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	6	5	5	5	7	8	8	11	12	15	15
puute kapasiteetista	5	5	4	3	3	5	4	3	6	9	8	12
riittämätön kysyntä	42	45	48	42	27	27	26	33	25	15	19	28
rahoitusvaikeudet	3	6	5	4	4	3	3	4	3	2	3	4
muu este	4	1	2	2	2	10	3	2	1	1	1	3
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-26	-32	-32	-28	-15	-21	-17	-6	14	18	25	24
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	3	-3	-3	3	4	-5	-1	7	13	10	18	17

Rakentaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	32	17	2	4	32	13	8	23	34	8	3
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	20	27	21	-2	41	23	0	9	34	20	6	5
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	63	83	79	71	77	83	81	81	85	93	82	85
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-21	4	-9	-22	-14	-7	-10	-14	-5	7	2	-10
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-10	-34	-16	-13	-45	-58	-34	-47	-69	-66	-39	-61
Myyntöomien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	24	9	20	10	-5	-5	-33	-22	-18	-23	-32	-37
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-27	19	3	-13	9	23	7	-13	1	14	-5	-14
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	17	6	-16	-7	31	6	-22	7	26	-2	-9	0
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	29	-43	-43	7	-34	-51	35	-15	0	0	0	0
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	5	-43	-8	21	18	14	7	34	19	-33	0	0
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	77	69	61	67	72	56	61	58	53	55	54	66
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	8	29	14	19	29	34	22	19	30	37	26	41
puute kapasiteetista	4	0	5	5	3	14	10	4	5	10	9	8
riittämätön kysyntä	57	45	49	45	46	25	37	32	26	17	23	20
rahoitusvaikeudet	15	9	3	8	3	12	3	2	3	9	3	7
muu este	10	3	3	5	11	3	5	9	9	8	6	13
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-43	-21	-16	-9	-2	7	-6	-1	9	25	22	25
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-4	10	8	4	28	16	1	19	19	18	-2	4

Palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2015				2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-7	0	6	12	7	19	15	17	19	22	21	19
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	1	14	14	16	18	13	12	29	20	28	23
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-8	2	-3	-7	-4	10	-2	0	5	10	1	7
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	-13	-15	-4	5	-3	-4	-4	12	0	5	10
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	58	51	54	49	56	51	51	47	48	38	56	56
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	10	13	10	12	18	14	16	21	16	26	23
puute kapasiteetista	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	3
riittämätön kysyntä	41	39	38	35	40	31	33	28	25	20	25	24
rahoitusvaikeudet	4	2	5	4	5	5	5	3	3	3	5	4
muu este	7	4	3	5	4	3	6	5	4	3	4	9
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-30	-33	-25	-28	-29	-18	-16	-11	-2	4	4	15
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	1	-5	-5	-3	4	8	4	13	20	16	20	15

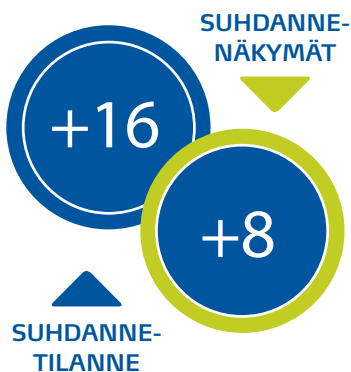
Toimialakatsaukset

Tammikuu 2018

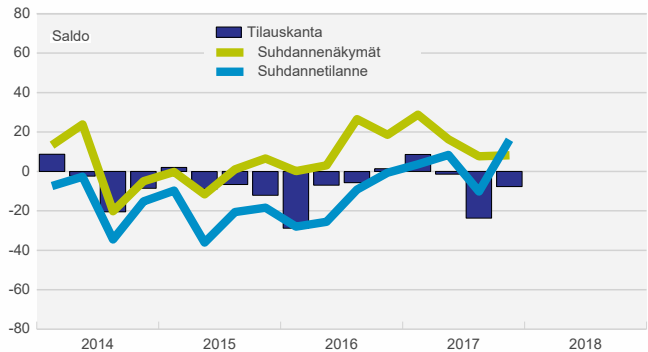

Elintarviketeollisuus

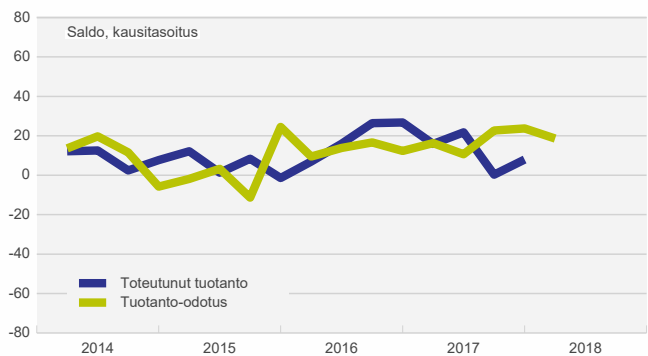
- Suhdanteet parantuneet, ja tilannetta kuvataan vähän normaalia vahvemaksi (saldoluku +16)
- Tilaukanta hieman alle keskimääräisen
- Tilau- ja tuotanto-odotukset lähikuukausille kohtalaisen myönteiset: tuotanto kasvaisi jonkin verran
- Henkilöstön arvioidaan pysyvän likimain ennallaan
- Maltillisen suhdannenousun ennustetaan jatkuvan seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku +8)

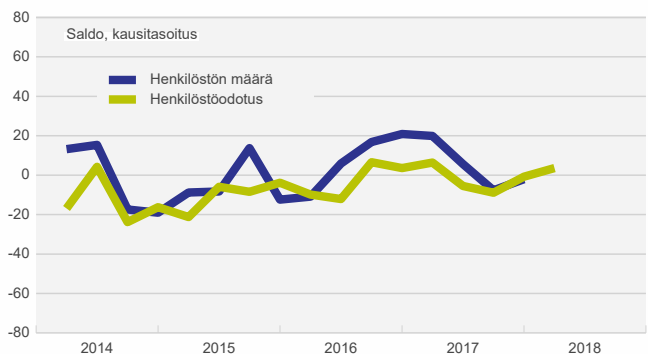
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Elintarviketeollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

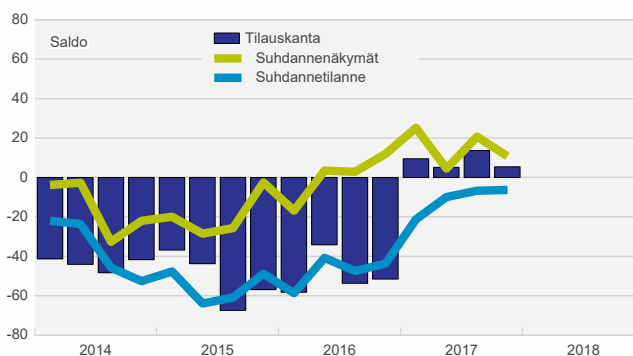
	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-1	24	21	39	6	31	-7	22
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	20	16	19	2	15	22	33	4
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	63	71	76	66	69	81	68	83
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-28	-7	-6	2	8	-1	-23	-8
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-54	-16	-17	-15	1	3	3	-10
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	14	-16	-5	-11	-1	-21	0	-1
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-17	23	13	18	13	24	-12	-3
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	0	2	-3	4	6	-14	-6	2
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-18	-6	1	-4	-7	29	-4	22
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-7	6	16	37	47	34	6	42
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	31	46	33	40	31	26	29	31
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	6	4	9	8	4	11	6
puute kapasiteetista	1	9	1	1	9	0	0	2
riittämätön kysyntä	28	32	27	27	15	19	22	24
rahoitusvaikeudet	5	1	6	5	3	5	6	0
muu este	0	0	0	3	0	0	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-28	-26	-10	0	4	9	-10	16
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	3	27	19	29	16	7	8

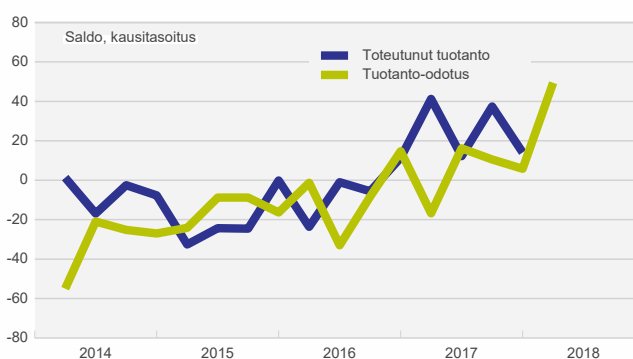
- Suhdanteissa ei tapahtunut suuria muutoksia: tilanne vähän alle keskimääräisen
- Tilaukanta lähellä tavanomaista tasoa
- Tuotanto-odotukset vahvistuneet – alkuvuodelle ennustetaan yleisesti kasvua
- Henkilöstömäärän ennustetaan kasvavan loivasti
- Odotukset yleisesti melko hyvät, yleinen suhdannekuva paranee asteittain vuoden alkupuoliskolla (saldoluku +11)

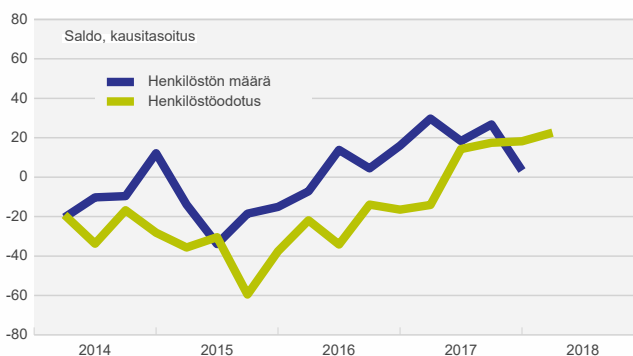
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

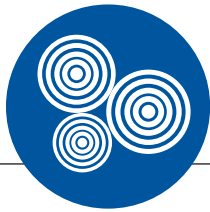

Teva-teollisuus

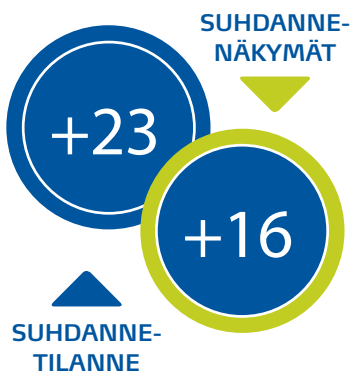
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-21	3	-15	7	47	15	31	7
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-24	-8	11	-17	24	11	5	46
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	47	45	52	42	86	100	88	90
Tilaukanta normaaliin verrattuna	-58	-34	-53	-52	10	6	13	5
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	-38	-40	-65	-57	-14	-16	5	-8
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	8	35	29	17	10	29	7	17
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-12	25	0	11	27	32	22	-3
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-36	-11	-17	-12	12	23	16	23
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	-24	-36	58	0	0	35	29
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-11	-22	-35	1	37	52	14	24
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	77	73	57	50	25	27	63	46
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	12	6	8	8	6	3	4
puute kapasiteetista	5	0	0	0	0	15	29	16
riittämätön kysyntä	72	61	49	41	16	6	26	25
rahoitusvaikeudet	8	8	13	5	13	0	9	10
muu este	0	3	0	0	0	0	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-59	-41	-47	-44	-21	-10	-7	-6
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-17	3	2	11	25	5	21	11

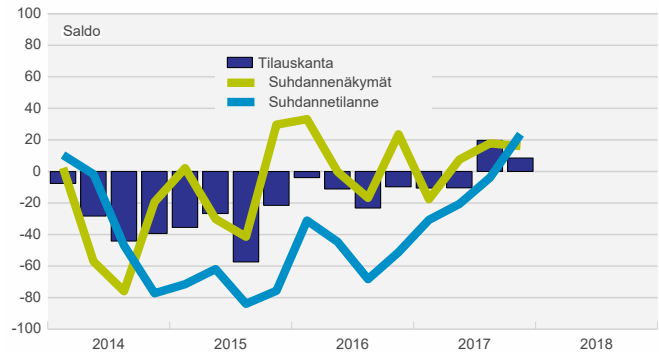

Puuteollisuus

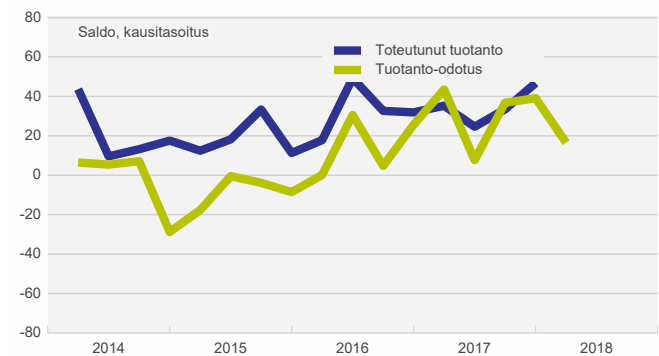
- Suhdannetilanne parantunut jonkin verran keskimääräistä vahvemmaksi
- Tilauskanta hieman yli tavanomaisen
- Tuotannon arvioidaan kasvavan kohtalaisesti alkuvuonna 2018
- Hintojen arvioidaan nousevan, mutta myös kustannukset kasvussa
- Yleiset suhdannenäkymät pysyneet myönteisinä (saldoluku +16)

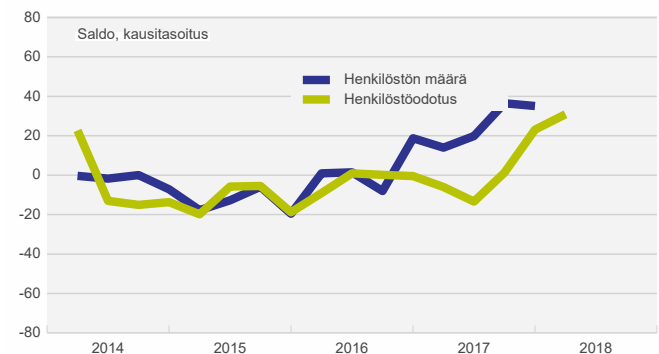
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Puu-teollisuus

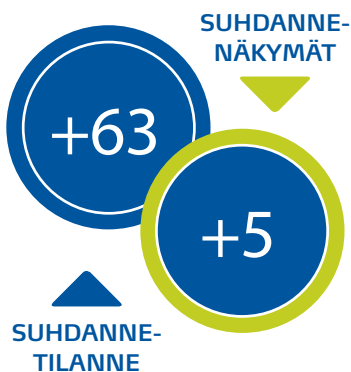
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	22	66	30	14	38	44	29	28
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	55	-6	6	50	31	24	23	26
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	67	72	75	79	90	79	83	75
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-4	-11	-23	-10	-11	-11	19	9
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	17	5	9	24	13	1	33	-5
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	7	6	5	12	6	-2	1	-24
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	32	-32	-5	29	50	9	14
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	29	-16	-31	0	13	-15	-3	36
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	21	52	7	36	61	37	56	25
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-4	18	12	41	6	2	41	19
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	51	47	46	40	34	54	57	68
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	6	4	5	1	1	5	1
puute kapasiteetista	13	10	15	13	0	32	13	26
riittämätön kysyntä	20	29	20	16	16	20	21	21
rahoitusvaikeudet	8	6	5	4	7	1	2	18
muu este	15	1	11	8	17	0	18	7
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-31	-45	-68	-51	-31	-20	-4	23
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	34	-1	-17	23	-17	7	18	16

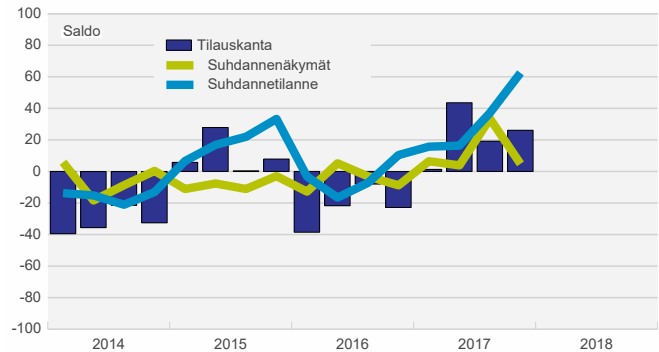

Paperiteollisuus

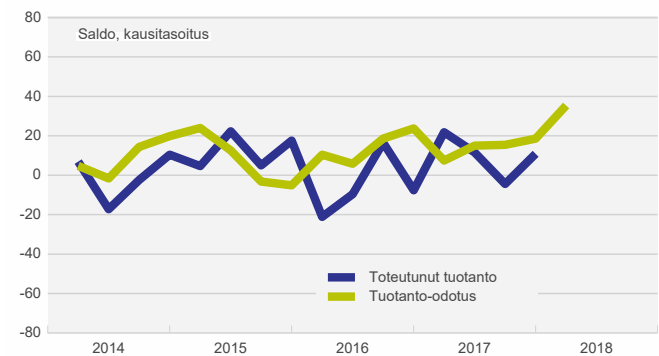
- Suidannetilanteen kuvataan vahvistuneen jo selvästi keskimääräistä paremmaksi
- Tilauskanta tavanomaista suurempi
- Uusien tilausten ja tuotannon kasvun odotetaan jatkuvan
- Kannattavuus on kohentunut, ja sen arvioidaan paranevan yhä hieman
- Hyvän suhdannevaiheen ennustetaan jatkuvan lähes nykyisellään (saldoluku +5)

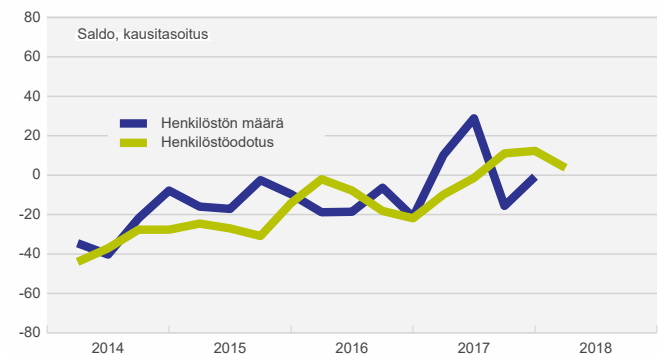
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Paperi- teollisuus

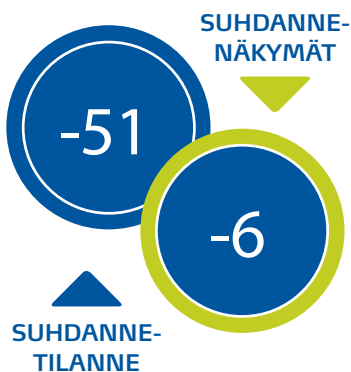
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	-20	1	-3	34	0	-16	14
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-11	31	17	15	-15	27	45
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	51	66	82	70	88	88	96	91
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-38	-22	-9	-23	2	44	19	27
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-26	-8	-15	1	36	14	31
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	22	30	27	16	44	7	19	-12
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-5	-23	-15	16	45	-37	6
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	7	-29	-33	-4	14	0	0	10
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	6	-2	7	38	46	7	21
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	-21	2	6	4	2	5	16
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	17	20	32	37	6	19	23	38
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	0	0	0	1	1	1	1	3
puute kapasiteetista	6	4	3	9	5	17	16	25
riittämätön kysyntä	9	13	27	25	1	1	5	11
rahoitusvaikeudet	0	2	1	2	1	0	0	0
muu este	2	2	2	0	0	1	0	6
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-3	-17	-8	11	16	16	37	63
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-13	5	-3	-9	7	4	33	5

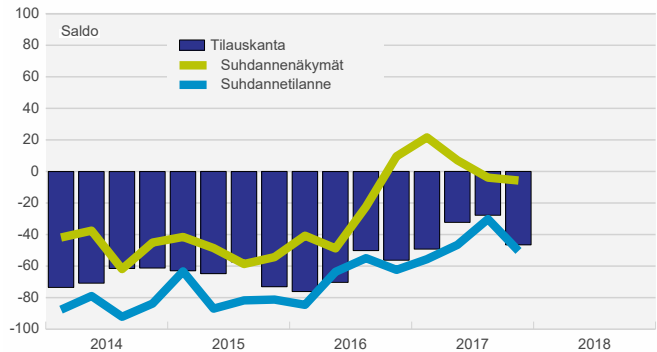

Painaminen

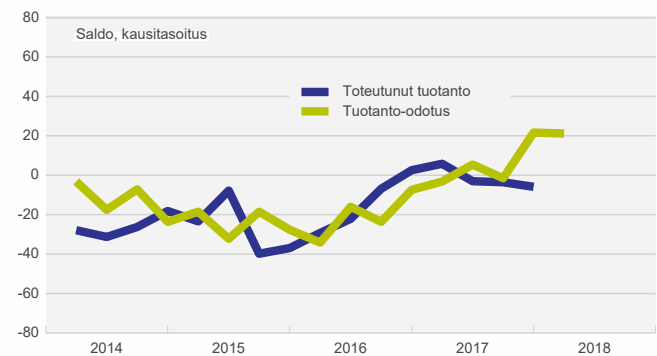
- Suhdanteissa jälleen pieni notkahdus heikompaan – tämänhetkistä tilannetta kuvataan vaisuksi
- Tilauskanta on pysynyt normaalia niukempana
- Tuotanto kuitenkin kasvaisi vähän lähikuukausina
- Yleiset suhdanneodotukset seuraavalle puolelle vuodelle varovaiset (saldoluku -6)

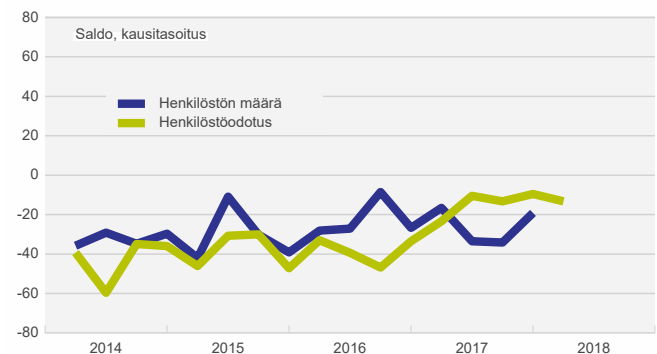
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Painaminen

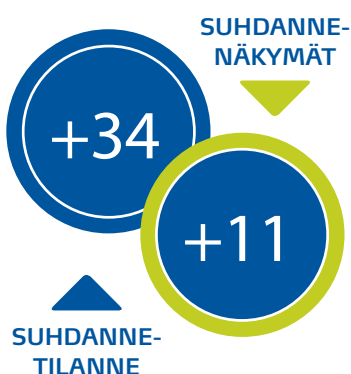
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-40	-16	1	-6	-2	3	3	-14
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-30	-1	-17	17	-13	32	6
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	20	32	40	14	30	59	54	60
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-76	-71	-50	-56	-49	-33	-28	-46
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-82	-40	-61	-23	-57	-47	-56	-55
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-39	-31	-37	-34	-52	-21	-25	-25
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-30	-18	-6	-38	-15	-27	-29	-33
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-29	-53	-36	-24	3	-22	-13	-14
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-57	-18	-31	35	4	-33	-24	-26
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-50	-19	-53	32	0	-19	-13	-4
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	96	90	87	98	80	78	90	93
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	9	18	21	19	9	29	24	16
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	0	0
riittämätön kysyntä	82	63	70	80	67	56	54	60
rahoitusvaikeudet	8	15	19	31	15	13	23	24
muu este	8	9	11	0	0	4	7	5
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-85	-64	-54	-63	-56	-46	-30	-51
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-40	-49	-23	10	22	7	-3	-6

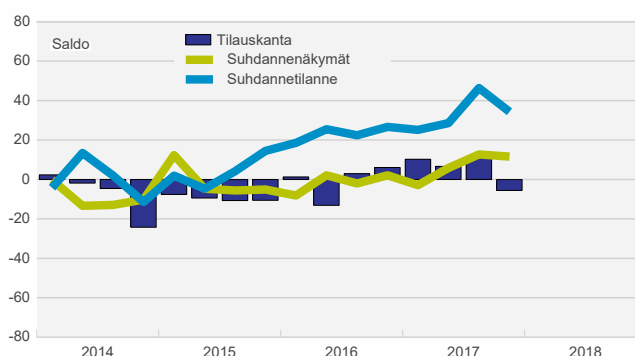

Kemianteollisuus

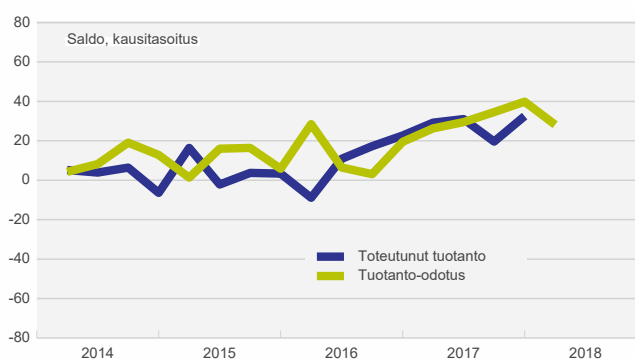
- Suhdanteet ovat pysyneet yleisesti keskimääräistä vahvempina
- Tilaukanta kuitenkin laski hieman
- Tuotannon ennustetaan kasvavan yleisesti vuoden 2018 alkupuoliskolla
- Henkilöstön arvioidaan kasvavan jonkin verran, ja myös kannattavuus paransi vähän
- Seuraavalle puolelle vuodelle odotetaan loivasti vahvistuvia suhdanteita (saldoluku +11)

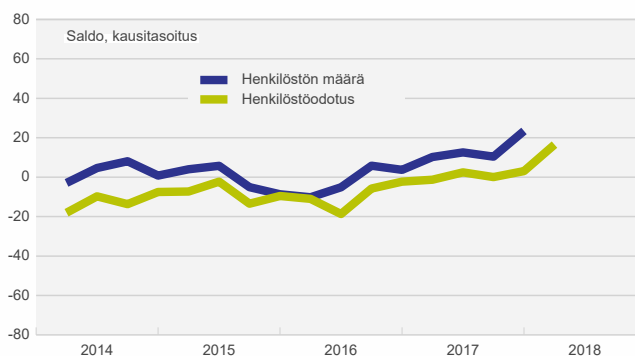
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

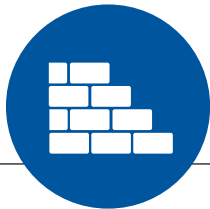

Kemianteollisuus

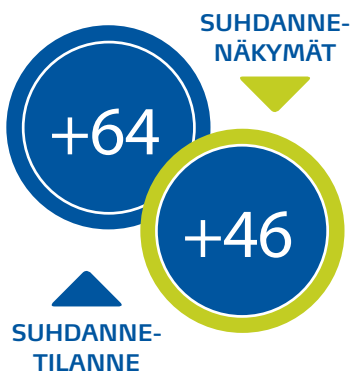
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	13	9	19	40	34	10	32
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	9	-7	21	29	28	22	45	30
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	68	67	75	74	74	76	79	78
Tilaukanta normaaliin verrattuna	2	-13	3	6	11	6	11	-6
Vientitilaukanta normaaliin verrattuna	0	2	7	7	14	10	20	6
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	3	6	10	3	-3	-23	-12	-6
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-9	8	1	-7	10	26	5	12
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-8	-12	-14	3	13	-7	-9	23
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-4	29	6	42	62	44	64	48
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	14	20	29	30	33	19	34	32
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	33	26	25	24	23	20	26	37
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	3	3	0	2	3	5	3	5
puute kapasiteetista	1	6	6	1	2	1	2	7
riittämätön kysyntä	28	17	18	21	18	13	19	24
rahoitusvaikeudet	1	1	1	1	1	1	1	3
muu este	1	0	1	0	0	0	1	4
Suhdannetilanne tällä hetkellä	19	26	23	27	26	28	47	34
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-8	2	-2	3	-2	6	13	11

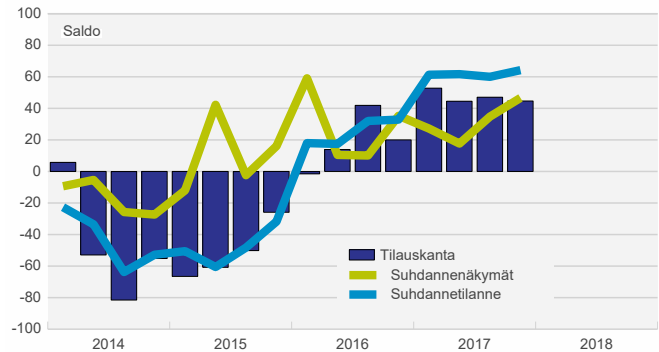

Rakennustuoteteollisuus

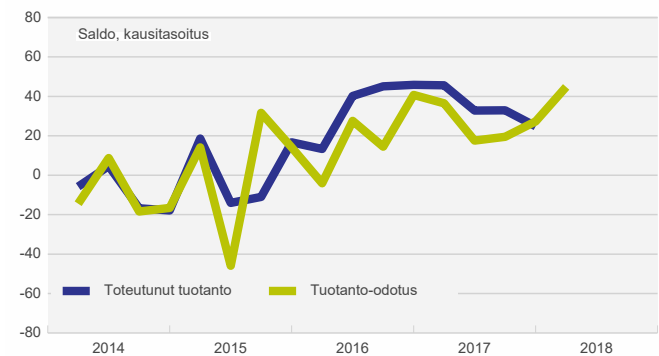
- Suhdannetilanne edelleen suotuisa (saldoluku tammikuussa +64)
- Tilauskanta laajalti keskimääräistä suurempi ja tuotanto kasvanut selvästi
- Tuotannon kasvun ennustetaan jatkuvan ripeänä seuraavan puolen vuoden ajan
- Henkilöstöä lisättäisiin ja kannattavuus kohenisi jonkin verran
- Yleiset suhdannenäkymät vahvat, saldoluku tammikuussa +46 (lokakuussa +35)

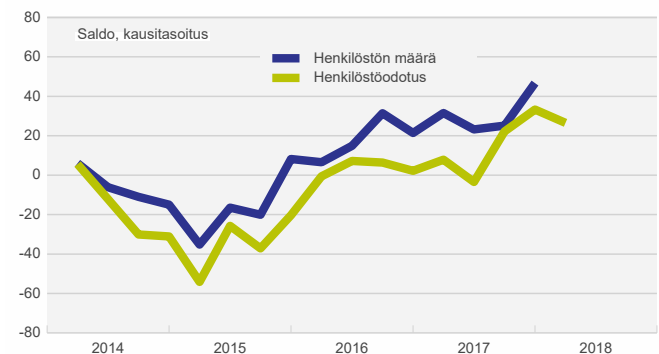
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

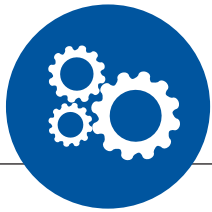

Rakennus- tuote- teollisuus

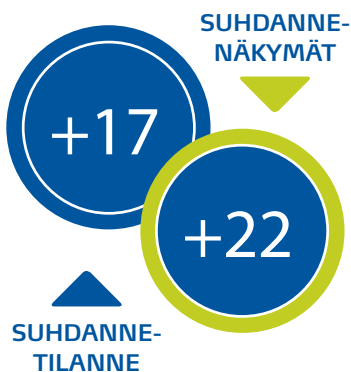
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	30	61	41	15	62	54	29	-7
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	63	17	27	32	52	16	17	39
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	71	65	89	87	89	86	92	86
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-2	14	42	21	52	44	47	45
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-35	-23	-35	-3	-1	-18	-3	10
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-22	22	3	9	37	30	21	-6
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	6	39	23	9	32	43	17	37
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	38	-3	-18	7	24	13	15	25
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	45	3	27	31	38	10	32	20
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	16	-8	-2	24	8	-9	30	30
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	76	68	50	43	56	61	35	57
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	10	15	26	24	30	28	24	25
puute kapasiteetista	17	23	14	8	17	30	12	6
riittämätön kysyntä	38	37	21	23	24	16	10	34
rahoitusvaikeudet	0	0	1	0	4	0	0	3
muu este	22	0	8	4	0	0	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	18	17	32	33	61	62	60	64
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	59	10	10	35	27	18	35	46

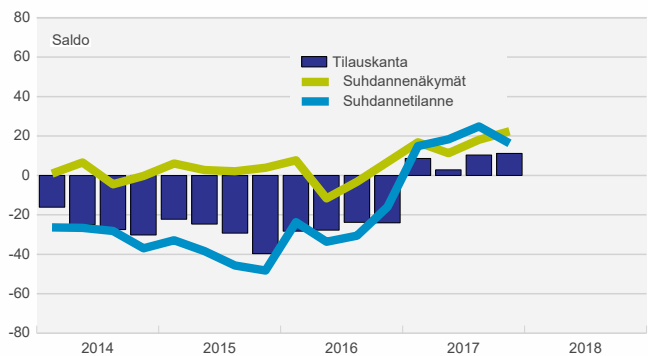

Teknolagateollisuus

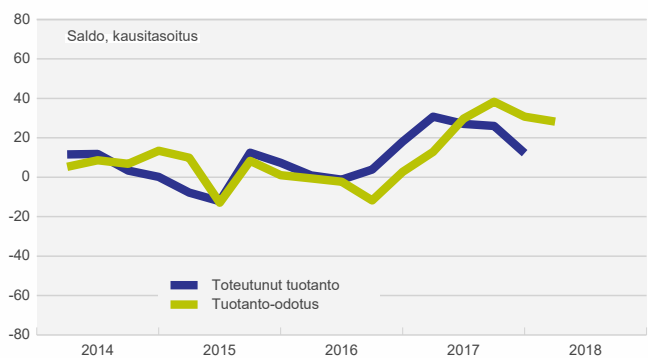
- Suhdannetilanne jonkin verran normaalia parempi
- Tilauskantaa kuvataan hieman keskimääräistä paremmaksi
- Tilausten ja tuotannon ennustetaan kasvavan yleisesti seuraavan puolen vuoden ajan
- Henkilöstön määrää on lisätty, ja kasvun ennustetaan jatkuvan lähikuukausina
- Suhdanteiden paranemisen odotetaan jatkuvan: näkymien saldoluku +22 (lokakuussa +18)

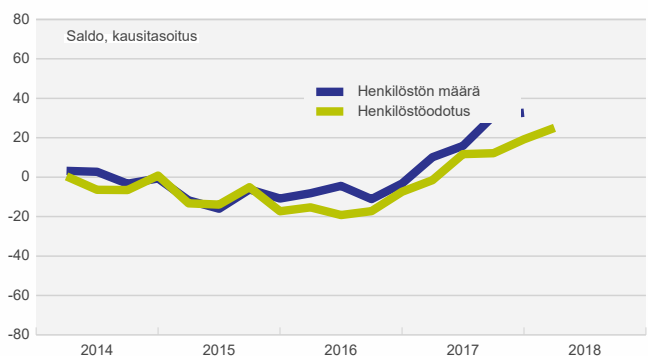
Suhdanteet

Tuotanto ja tuotanto-odotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Teknologia-teollisuus

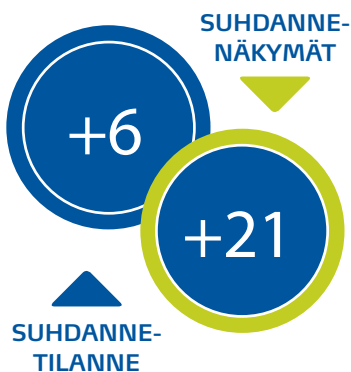
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	3	8	-1	15	33	34	21	8
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	15	-16	-8	8	47	35	19	24
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	51	74	74	76	71	91	89	79
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-29	-27	-23	-23	9	3	11	12
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-35	-41	-33	-32	-5	-4	-1	-1
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-6	3	-6	-9	5	1	4	-2
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-6	5	-18	-12	14	25	24	22
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-10	-24	-17	0	22	5	11	26
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-3	-16	-9	3	46	-14	11	10
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-3	-1	-7	12	47	2	24	28
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	32	56	39	51	52	38	46	62
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	6	8	12	9	16	18	23	23
puute kapasiteetista	1	3	4	2	7	8	8	12
riittämätön kysyntä	26	29	26	39	33	16	19	32
rahoitusvaikeudet	5	4	3	4	3	2	3	3
muu este	1	17	4	2	1	2	1	3
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-24	-34	-31	-16	14	18	25	17
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	7	-12	-4	7	16	12	18	22

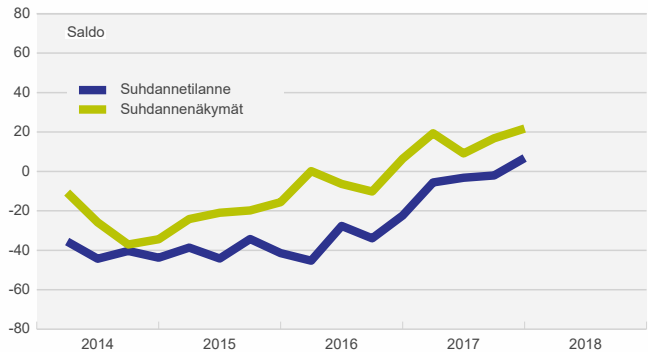

Kauppa

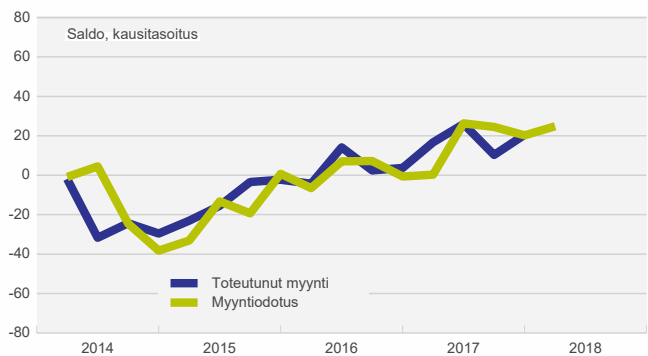
- Suhdannetilanne kohentunut aavistuksen keskimääräistä paremmaksi
- Myynnin määrä on kasvanut jonkin verran
- Myynnin kasvun ennustetaan olevan kohtalaista vuoden 2018 alkupuolella
- Henkilöstön määrä kasvaisi hieman
- Yleisen suhdannetilanteen ennustetaan vahvistuvan jonkin verran (saldoluku +21)

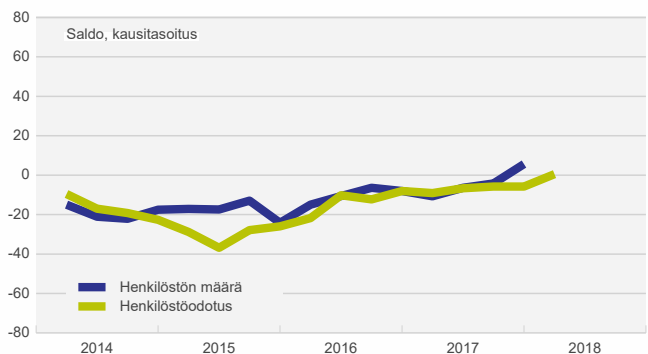
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Kauppa

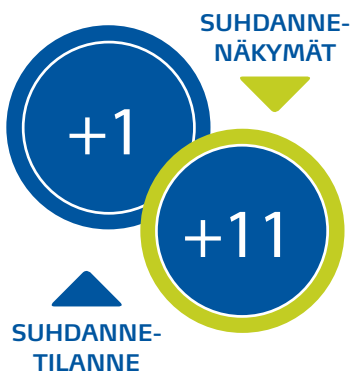
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-5	14	2	4	16	26	10	20
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	8	-1	0	26	24	20	24
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-5	-9	-9	-12	0	-7	7
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	-21	-12	-7	8	-15	-10	2
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	56	50	55	48	43	35	57	55
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	7	13	6	4	10	5	16	15
puute kapasiteetista	1	2	2	2	1	1	2	2
riittämätön kysyntä	48	41	45	37	36	28	34	31
rahoitusvaikeudet	3	2	4	2	3	2	4	3
muu este	6	3	5	13	7	2	6	9
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-45	-28	-34	-22	-6	-3	-2	6
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	-7	-10	6	20	10	16	21

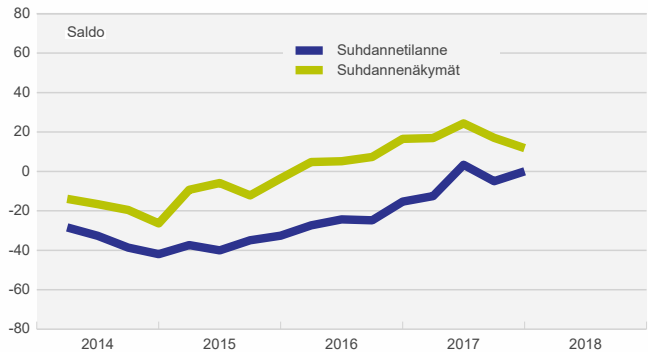

Matkailu- ja ravintolapalvelut

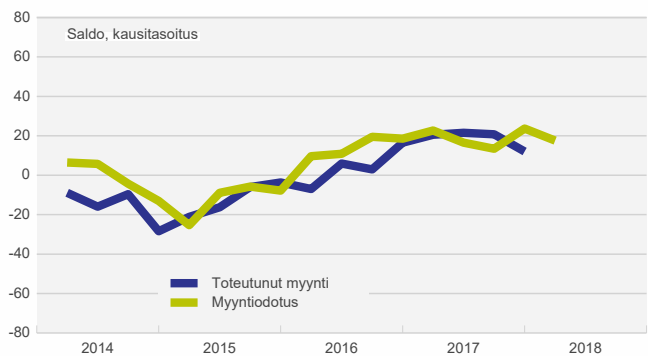
- Suhdanne-tilannetta kuvataan edelleen normaaliksi
- Myynnin määrä on kasvanut maltillisesti, ja samankaltaista kasvua ennustetaan myös lähikuukausille
- Henkilöstön määrä kääntyi loivaan kasvuun
- Yleisen suhdannekuvan odotetaan paranevan loivasti (näköymien saldoluku +11)

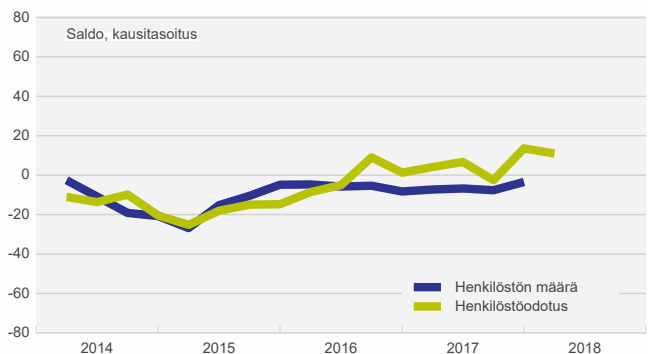
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

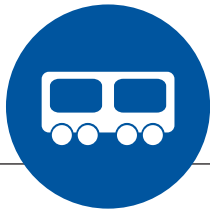

Matkailu- ja ravintola-palvelut

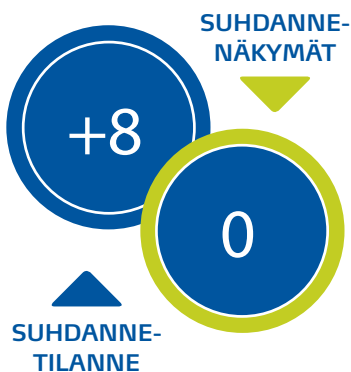
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	9	8	24	11	27	25	19
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	21	18	12	20	14	25	7
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	4	-7	-7	-12	2	-10	-2
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	7	-5	-6	22	-3	7	-1
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	65	61	55	51	59	68	62
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	14	21	17	19	20	25	27
puute kapasiteetista	1	3	2	4	3	4	6	6
riittämätön kysyntä	52	52	45	41	34	41	44	39
rahoitusvaikeudet	3	3	3	2	2	2	0	1
muu este	3	4	3	2	1	1	1	1
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-27	-25	-25	-15	-12	3	-5	1
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	5	5	7	16	16	25	18	11

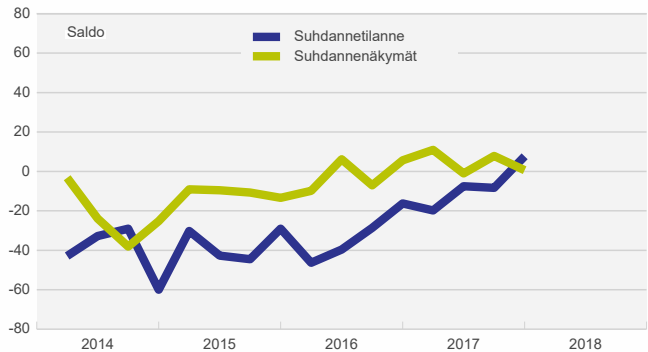

Liikenne

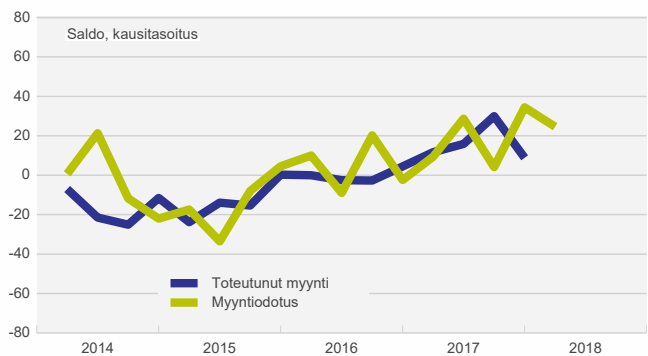
- Yritykset kuvaavat suhdannetilanteensa parantuneen jo hieman yli keskimääräisen tason
- Myynti on kasvanut vähän, ja kasvun ennustetaan nopeutuvan lähikuukausina
- Henkilöstöodotukset sen sijaan melko varovaiset
- Yleiseen suhdannekuvaan ei odoteta juuri muutoksia seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku 0)

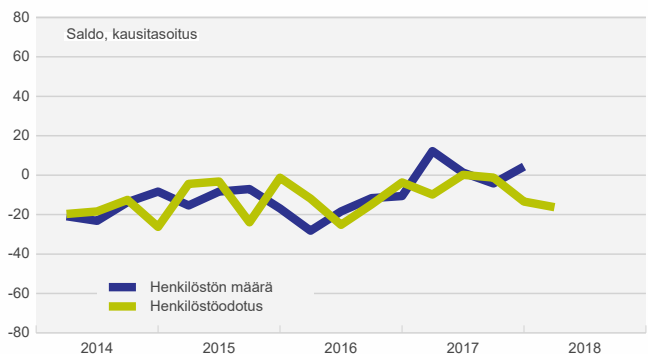
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Liikenne

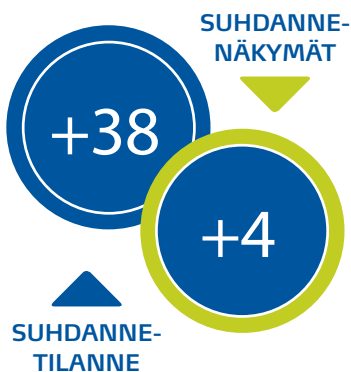
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	4	-1	2	2	22	34	3
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-5	17	-4	0	33	1	32	13
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-30	-11	-13	-14	11	8	-7	1
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-16	-12	-2	-18	5	2	-9	-26
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	50	55	41	44	36	51	73
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	6	7	7	12	13	22	14
puute kapasiteetista	0	4	2	1	1	3	4	5
riittämätön kysyntä	44	28	46	32	33	21	26	27
rahoitusvaikeudet	8	8	8	13	5	11	7	6
muu este	4	4	2	1	0	0	0	28
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-46	-40	-29	-16	-20	-8	-8	8
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-9	6	-7	6	11	-1	8	0

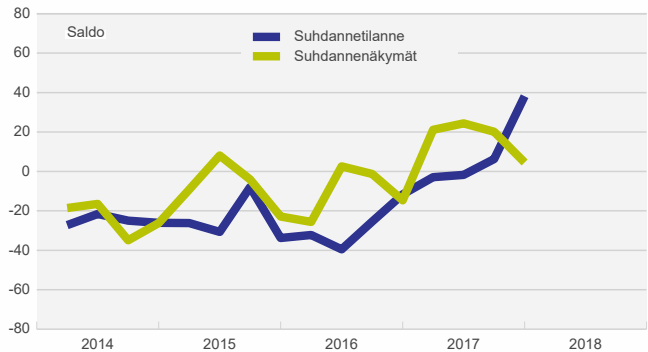

Rahoitus ja vakuutus

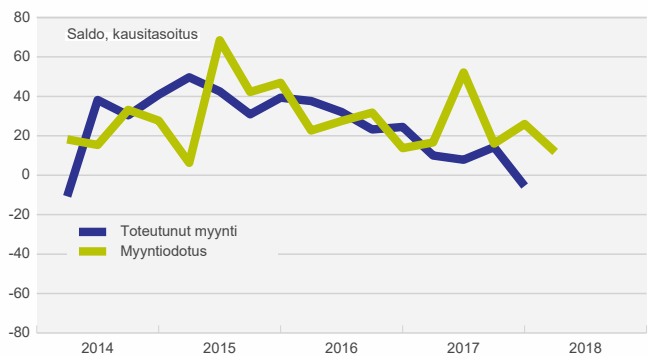
- Suhdannetilanne parantunut, ja nykytilannetta kuvataan keskimääräistä vahvemmaksi
- Myynti ei kuitenkaan ole juuri kasvanut, ja lähikuukausina sen odotetaan lisääntyvän vähän
- Henkilöstömääriin ei ennusteta suuria muutoksia
- Vakaat suhdannenäkymät: suotuisa suhdannevaihe jatkuu (saldoluku +4)

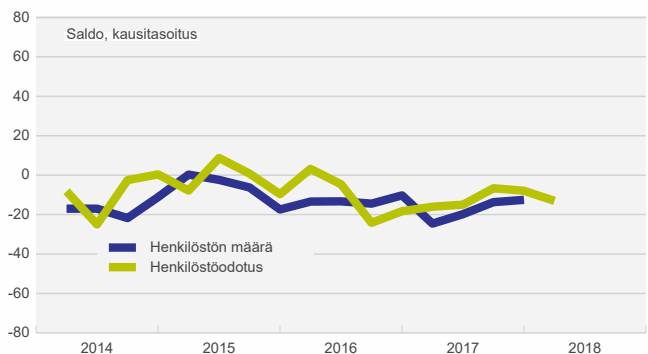
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Rahoitus ja vakuutus

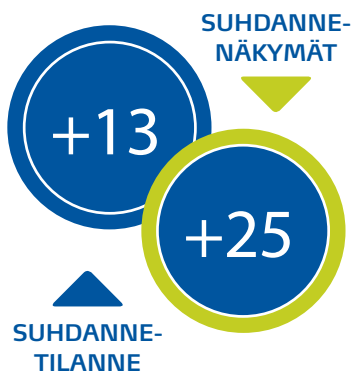
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	37	32	24	25	10	8	15	-6
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	28	32	13	16	52	16	26	12
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-8	-15	-11	-29	-16	-13	-12
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-1	-23	-21	-16	-9	-7	-10	-12
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	47	38	35	30	31	36	29	19
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	12	14	5	3	11	3	12	3
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	0	0
riittämätön kysyntä	32	26	18	25	19	20	15	13
rahoitusvaikeudet	0	0	0	2	1	0	0	0
muu este	3	3	12	3	0	13	2	4
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-32	-39	-26	-12	-3	-2	6	38
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-25	3	-2	-15	22	25	21	4

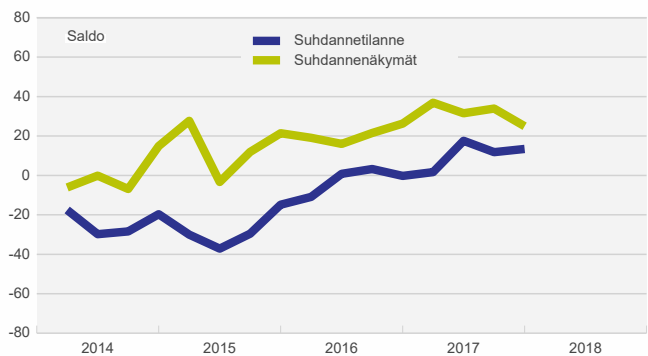

Tieto- ja viestintäpalvelut

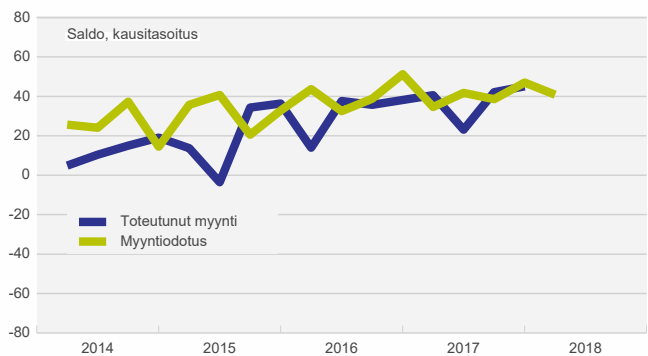
- Suhdannetilanteen kuvataan pysyneen hieman keskimääräistä suotuisampana
- Myynti on kasvanut yleisesti, ja hyvän kehityksen odotetaan jatkuvan vuoden 2018 alkupuolen
- Myös kannattavuusodotukset hyvät
- Rekrytointivaikeudet yleisiä, ja niistä kärsi 40 prosenttia yrityksistä
- Yleiset suhdannenäkymät edelleen positiiviset (saldoluku +25)

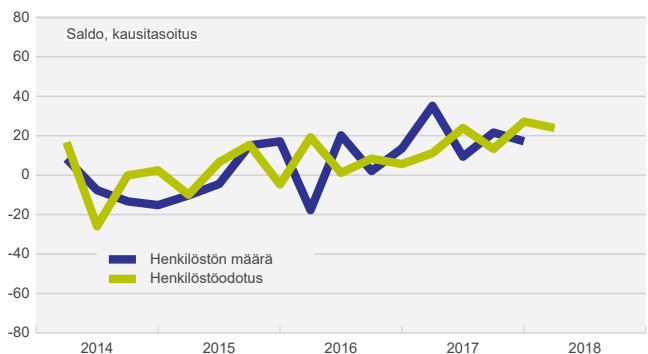
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Tieto- ja viestintäpalvelut

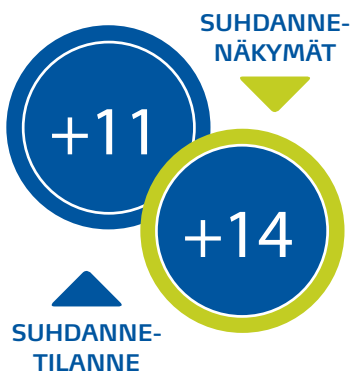
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	38	35	39	41	23	42	45
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	38	52	34	41	39	47	40
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	20	5	14	38	12	22	16
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-2	14	5	14	20	18	25	24
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	62	35	49	55	58	33	56	54
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	10	11	20	29	34	18	38	40
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	0	2
riittämätön kysyntä	52	21	19	24	22	14	20	16
rahoitusvaikeudet	3	6	1	2	2	2	4	2
muu este	2	0	13	0	3	3	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-11	1	3	-1	1	17	11	13
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	19	16	21	27	37	31	33	25

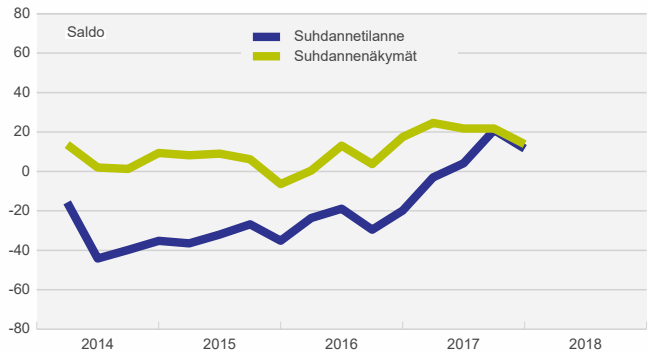

Kiinteistöpalvelut

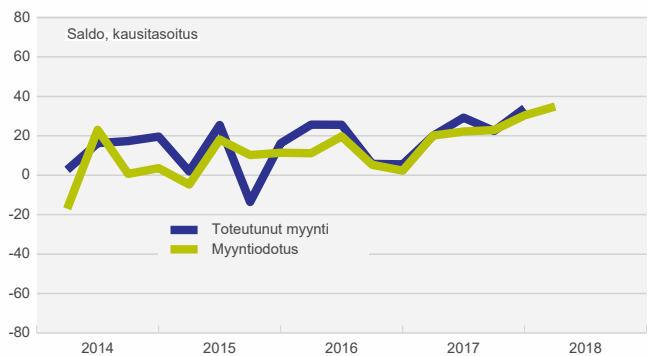
- Suhdanteet eivät enää kohentuneet: tämänhetkinen tilanne vähän yli keskimääräisen
- Myynnin ennustetaan jatkavan kohtalaista kasvua lähikuukausina
- Henkilöstön kasvu nopeutuisi hieman – rekrytointivaikeudet yleisiä
- Yleiset suhdannenäkymät seuraavalle puolelle vuodelle valtaosin positiiviset (saldoluku +14)

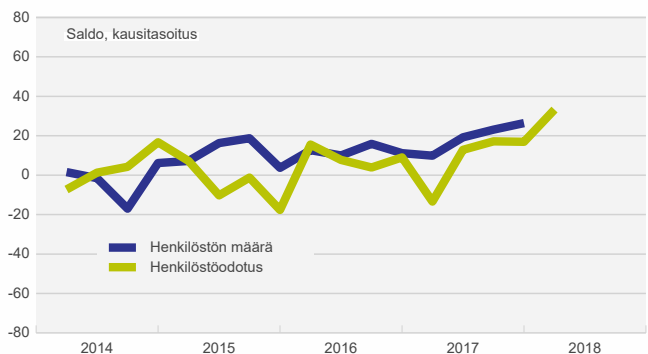
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

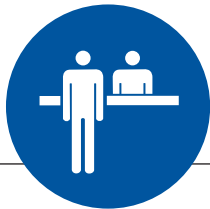

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Kiinteistö-
palvelut

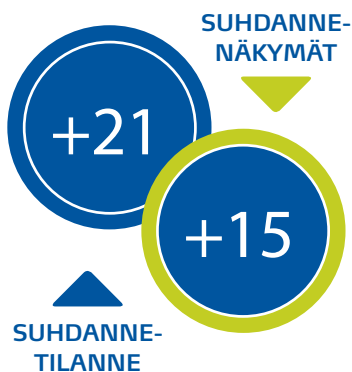
Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	26	26	5	6	21	30	23	34
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	6	2	21	23	22	30	35
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	25	6	1	11	35	16	16
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	20	-2	3	-15	26	11	10	28
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	30	46	44	34	43	55	54
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	24	27	20	27	39	42	39
puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	3	0
riittämätön kysyntä	22	7	21	23	6	4	3	12
rahoitusvaikeudet	4	0	0	0	0	5	4	4
muu este	3	2	10	4	0	0	4	7
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-23	-18	-30	-19	-3	4	22	11
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	0	13	4	17	25	22	21	14

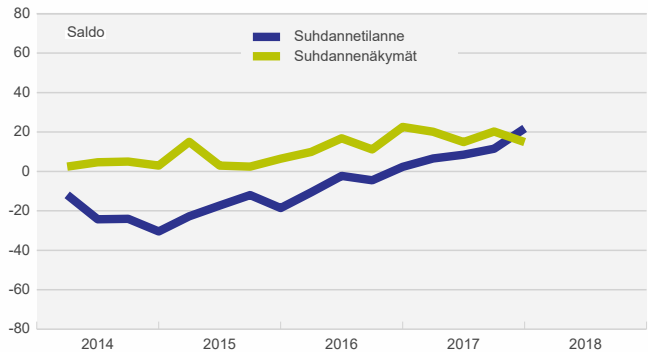

Muut palvelut

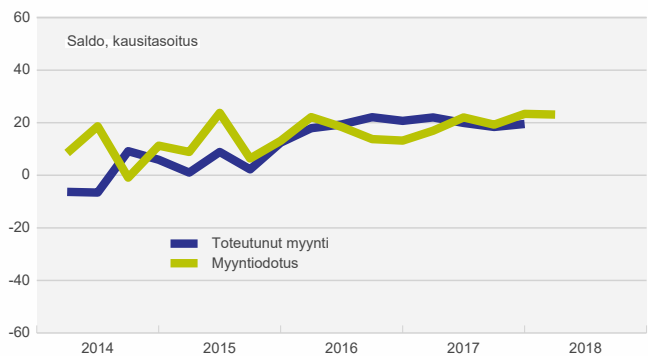
- Suhdanteiden paraneminen jatkunut – tämänhetkinen tilanne jo jonkin verran keskimääräistä vahvempi
- Myynnin kasvun odotetaan jatkuvan tasaisena lähikuukausina
- Henkilöstön kasvu kiihtyisi hieman
- Yleiset suhdanneodotukset myönteiset: suhdannekuva kirkastuu hieman seuraavan puolen vuoden aikana (saldoluku +15)
- Toimialaan kuuluu Suhdannebarometrissa mm. opetus-, sosiaali- ja terveysterveystoimialojen yrityksiä

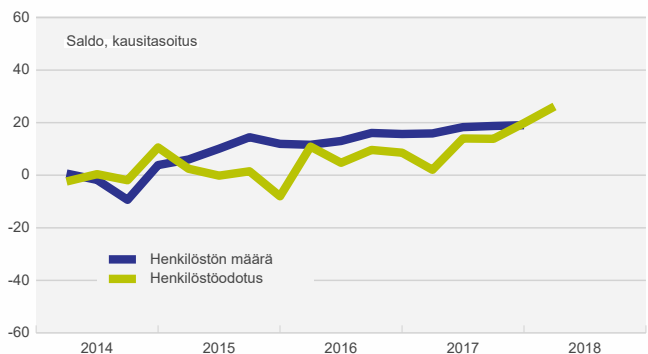
Suhdanteet

Myynti ja myyntiodotus

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

Muut palvelut

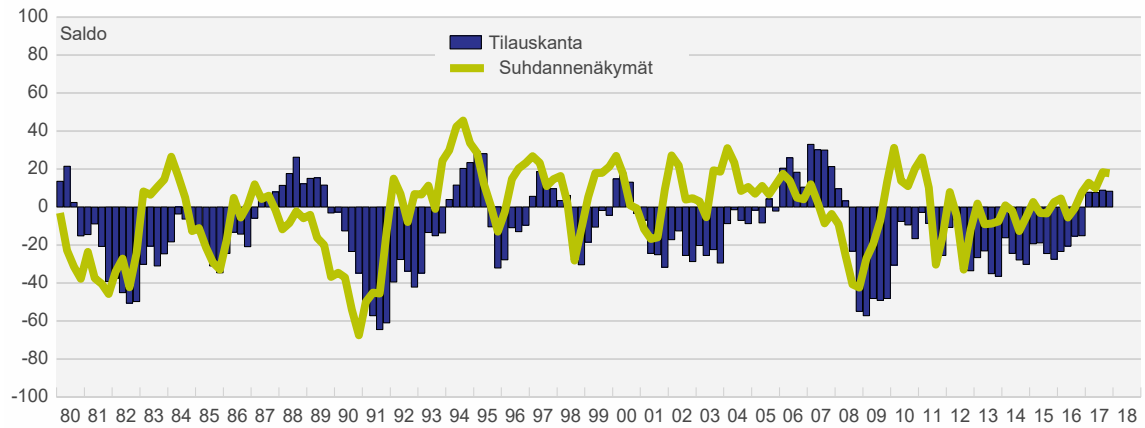
Suhdantetiedustelun päätuloksia, saldo

	2016				2017			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myyntin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	19	22	20	22	20	19	20
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	14	14	17	22	19	24	23
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	24	8	11	18	29	11	15
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	7	5	0	20	10	17	25
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	60	47	50	49	42	60	58
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	23	33	21	28	30	26	34	29
puute kapasiteetista	1	0	1	1	1	1	3	3
riittämätön kysyntä	29	25	24	21	15	13	20	20
rahoitusvaikeudet	3	7	4	2	2	3	4	2
muu este	4	2	5	5	3	4	6	9
Suhdanne-tilanne tällä hetkellä	-10	-3	-4	3	7	8	12	21
Suhdanne-näkymät lähitulevaisuuteen	9	17	11	23	21	15	21	15

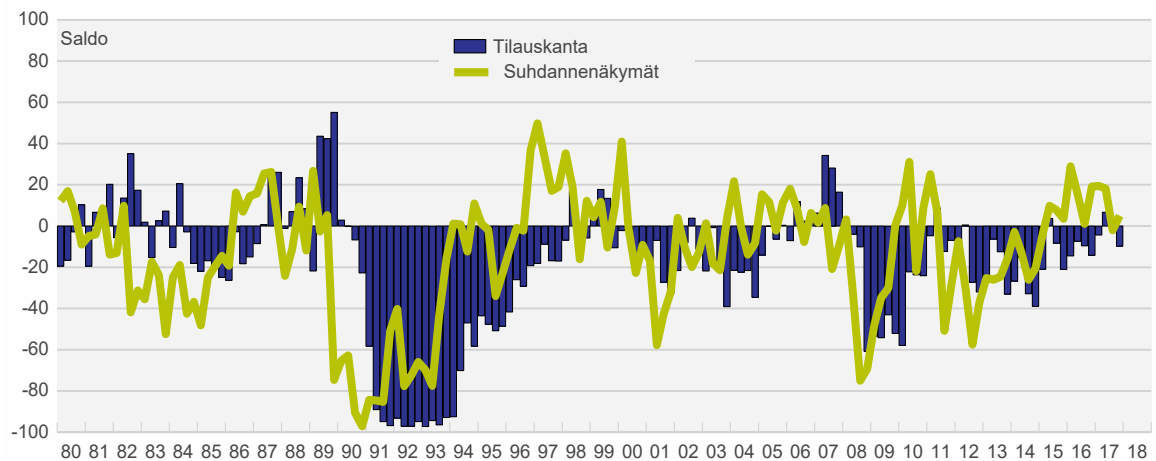

Pitkiä aikasarjoja

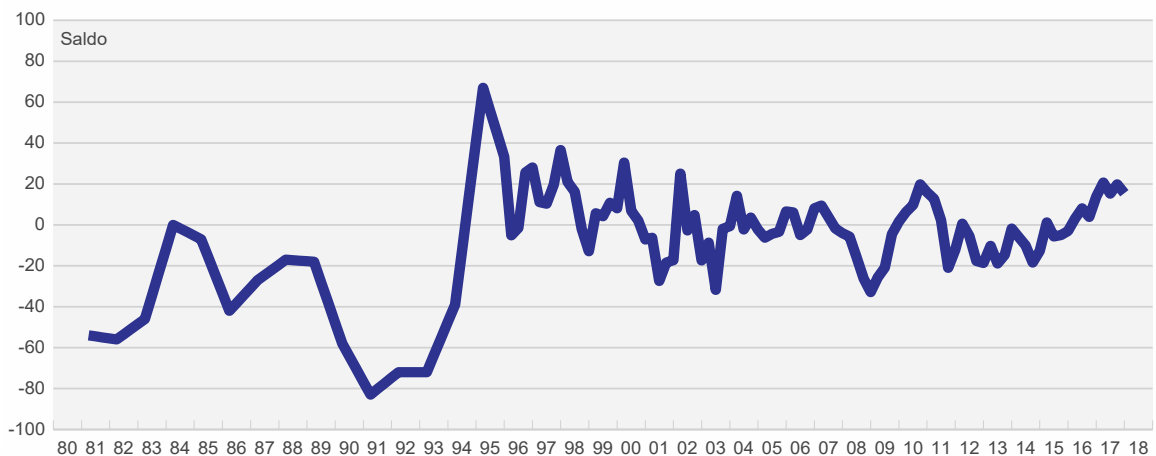
Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

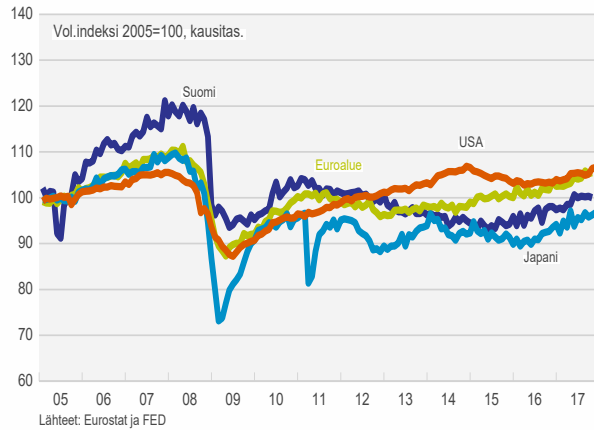
Palvelujen suhdannenäkymät

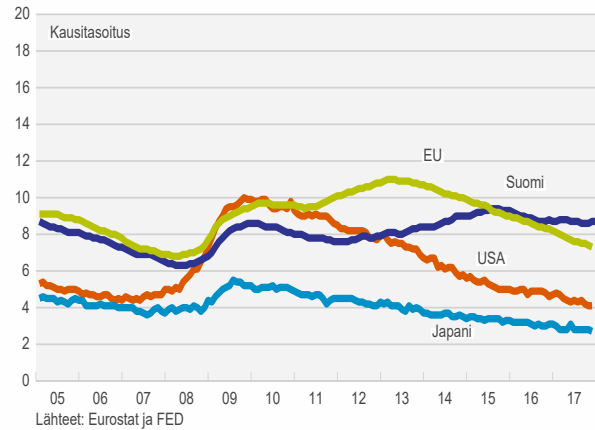

Taustatietoa taloudesta

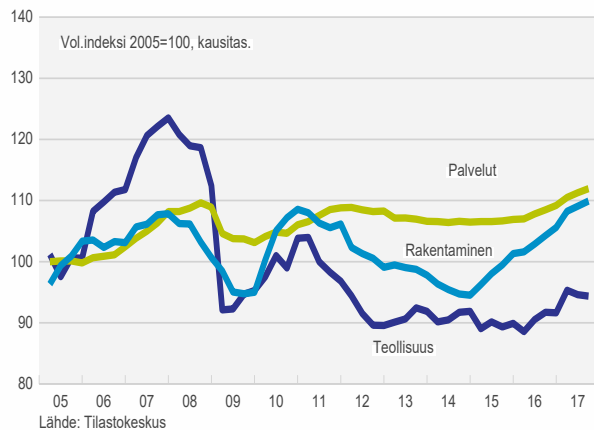
Teollisuustuotannon kehitys

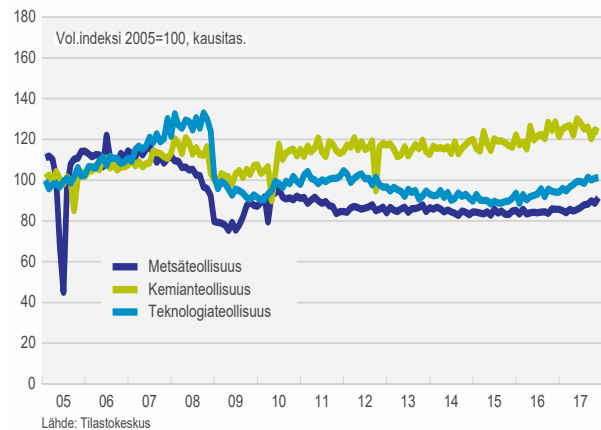
Työttömyysaste, %

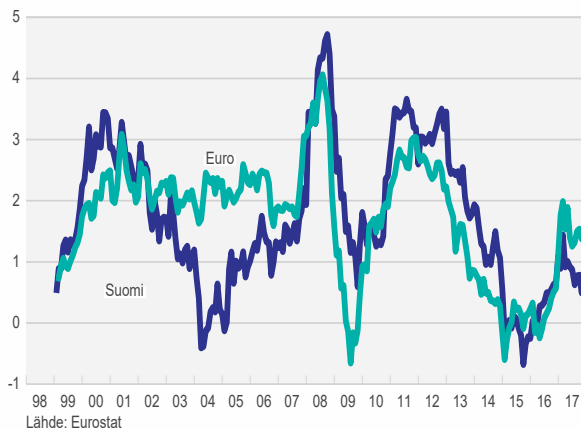
Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

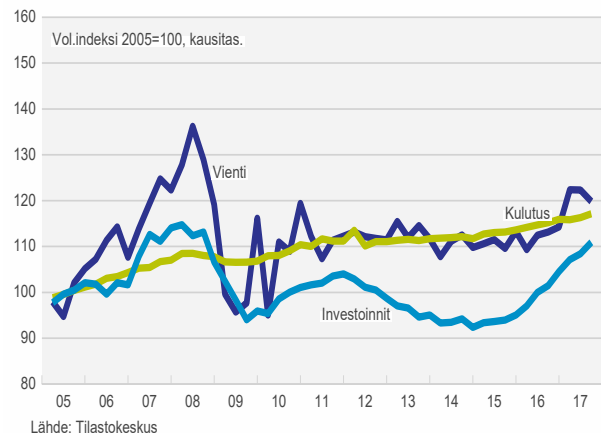
Teollisuustuotanto päätoimialoittain

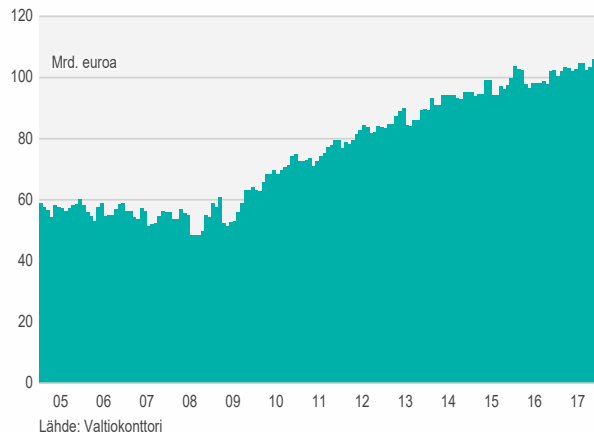
Inflaatio

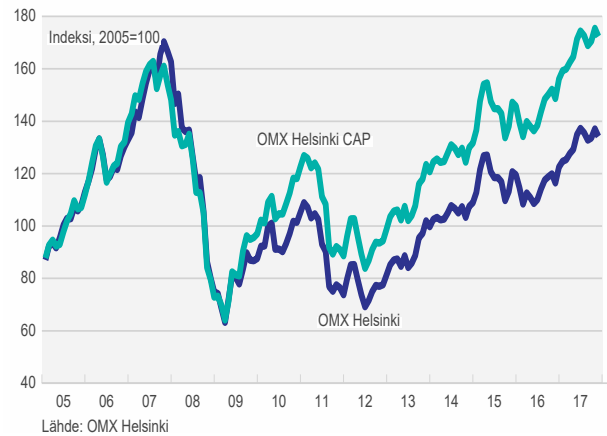
Kysynnän päätekijät

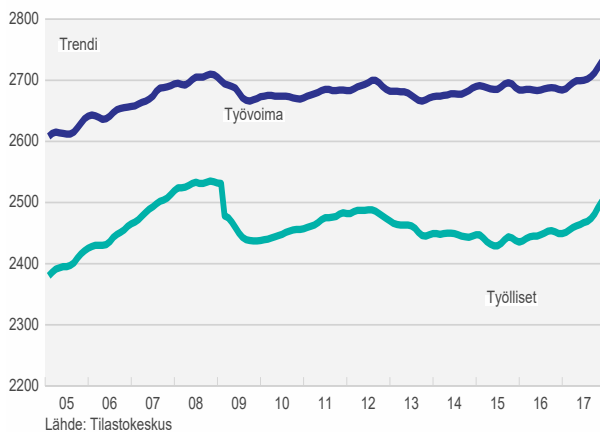
Valtionvelka

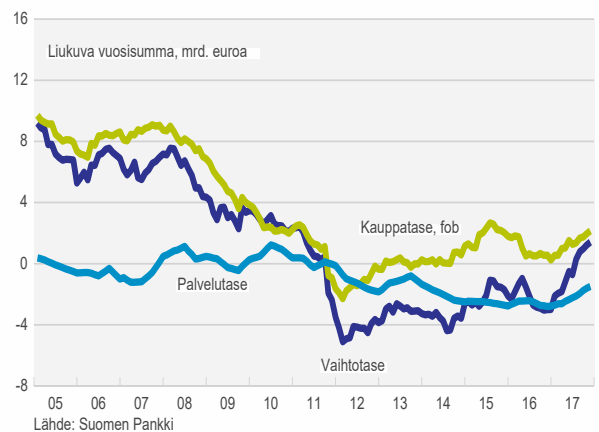
Pörssikursseja

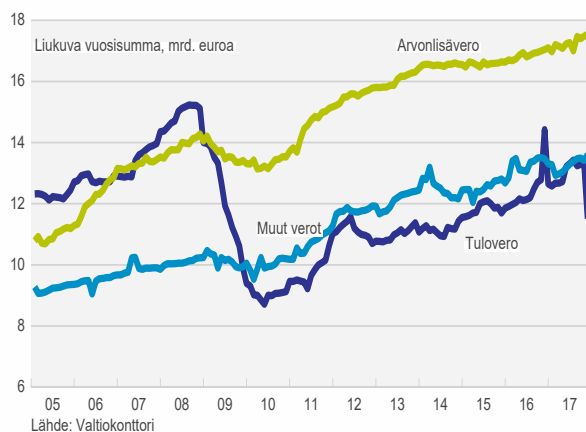
Työvoiman kysyntä ja tarjonta

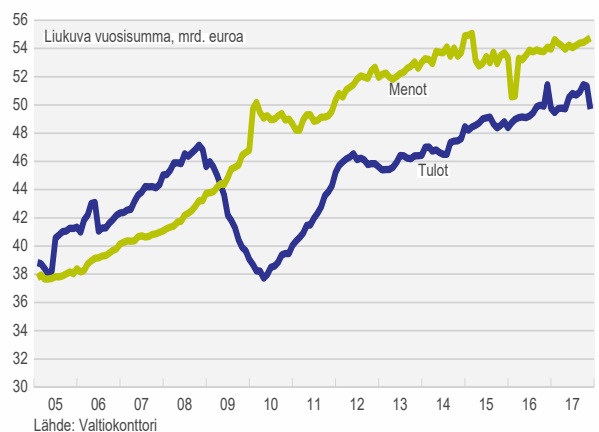
Ulkomaankaupan taseet

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

Valtiontalouden tulot ja menot

Suhdanneliedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanne-tiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tulok-sista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukau-sittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdanneliedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vas-ta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdanneliedus-telun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **tammikuussa 2018**. Siihen on vastannut **1 281 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa runsaat **270 000 henkilöä**.

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vas-taajayritysten luokitteluksi toimialoille on käytet-ty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suh-dannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni. Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen his-toriatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebaromet-rissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedoista on PT:n suhdanneliedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutok-sen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdan-nekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Eu-roopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdanneliedusteluista

Suhdanneliedusteluilla selvitetään yritysjohton näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odo-tuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden kään-nepisteitä. Tyypillisesti suhdanneliedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyse-lyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityk-sen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskan-taa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yritysnoolla

Teollisuudessa yritysnoitaiset vastaukset on painotettu vastaa-jayrityksen liikevaihdolla ja palveluissa henkilökunnan määräl-lä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoit-tain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoitteiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudel-la. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vä-hentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Raportti internetissä:

www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:

Johtava ekonomisti
Penna Urrila
Puh. 040 570 7860
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 040 551 8136
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2018

